

140 ÅR
1884 - 2024

GRENLAND NÆRINGSFORENING

GRENLAND CHAMBER OF COMMERCE

Vi samler Grenlands næringsliv

Bildebruk: *Bilder tatt på GNFs arrangementer kan publiseres på sosiale medier, eller i vårt medlemsblad. Du kan gi oss beskjed hvis du ikke ønsker dette for eget vedkommende.*

MEDLEMSMØTE
5. MARS
KL 1800
KAFE K - PORSGRUNN

TEMA:
NY BYPAKKE -
10 NYE ÅR MED
MULIGHETER FOR GRENLAND

 140 ÅR GRENLAND NÆRINGSFORENING
1884 - 2024 GRENLAND CHAMBER OF COMMERCE

VELKOMMEN

18:00 Oppmøte/Mingel

18:30 Velkommen/Programstart – Mette Sannerholt Andersen

18:35 Terje Riis-Johansen - Bypakke Grenland fase 2 gir muligheter for fremtidens Grenland

18:50 Elise Brændaa - Samarbeid for attraktiv by i Porsgrunn

19:00 Mette Gundersen - Bypakkas rolle i byutviklingen i Skien

19:10 David Ramslien - Hvorfor er nullvekstmålet viktig for Grenland?

19:20 Jan-Arne Hunnestad - Hva betyr Bypakke Grenland og nullvekstmålet for folkehelsen i Grenland?

19:30 Bård Stranheim - Hva har Bypakke Grenland med verdens første klimapositive region å gjøre?

19:40 Spørsmål

20:05 Mat og mingel

Hovedsamarbeidspartnere 2024

ADVOKATFIRMAET
 EUROJURIS
TELEMARK

 SpareBank
SØRØST-NORGE

Hovedsamarbeidspartnere 2024

140 ÅR
1884 - 2024

GRENLAND
NÆRINGSFORENING
GRENLAND CHAMBER OF COMMERCE

Vi samler Grenlands næringsliv

Bildebruk: *Bilder tatt på GNFs arrangementer kan publiseres på sosiale medier, eller i vårt medlemsblad. Du kan gi oss beskjed hvis du ikke ønsker dette for eget vedkommende.*

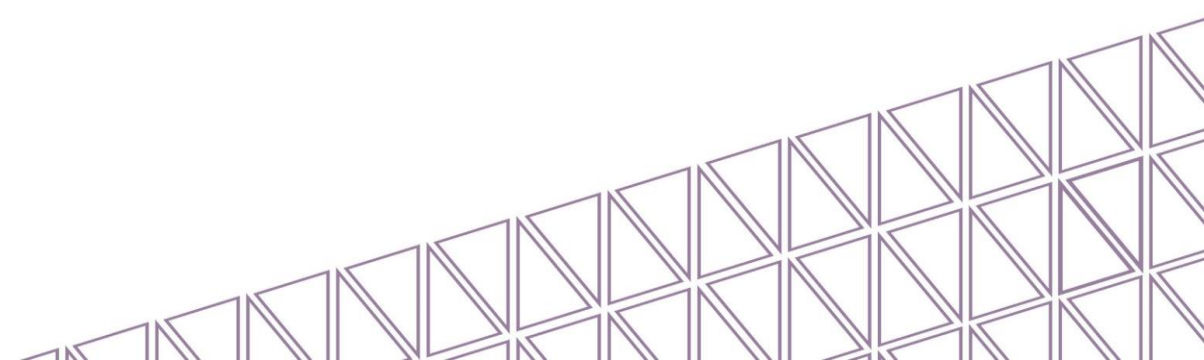
Terje Riis-Johansen

Fylkesvaraordfører Telemark

Leder politisk koordineringsgruppe for Bystrategi Grenland

**GRENLAND
NÆRINGSFORENING**
GRENLAND CHAMBER OF COMMERCE

Bypakke fase 2 gir muligheter for fremtidens Grenland!

Terje Riis-Johansen
Fylkesvaraordfører
Telemark fylkeskommune

Grenland er ett av 9 prioriterte byområder i Norge som kan få belønningsavtale og byvekstavtale med staten.

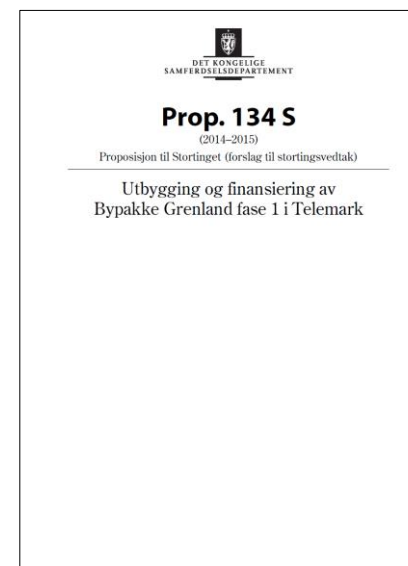
Nasjonal transportplan

Målet er nullvekst i trafikken!

- Oppfylle klimamål
- Bedre framkommelighet
- Bedre folkehelse
- Mer attraktive byer

Tilbakeblikk: Lang prosess fram til oppstart av bypakke fase 1

- 2001: Infrastrukturplan Grenland
- 2008-2010: KVU Grenland (*statlig utredning*)
- 2010: Felles høringsuttalelse fra byområdet til KVU Grenland
- 2011: KS1 Grenland (*statlig utredning/kvalitetssikring*)
- 2012: Regjeringsvedtak KVU/KS1
- 2013: Lokale vedtak fase 1
- 2014: Lokale vedtak ATP Grenland
- 2015: Stortingsvedtak fase 1
- 2016: Oppstart bompengeneinnkreving

Slik feiret de Bypakke Grenland i 2015. F.v. Geir Arild Tønnessen, Terje Riis-Johansen, Øystein Beyer og Bård Hoksrud. Foto: Haakon Wærstad

Fv. 32

bystrategi
GRENLAND

Bypakke fase 1

Totalt 3,1 mrd.kr
(50% bompenger)
30 prosjekt bygget
9 gjenstår

Rv 36

Forpliktende samarbeid, spleiselag og avtaler virker!

Bypakke Grenland og belønningsavtalen har gjort byene bedre å bo i

NORGES MEST
SKIEN OG
ATTRAKTIVE
PORSGRUNN
BYER 2021

Tvillingbyene Skien og Porsgrunn er fremragende eksempel på at virkemiddelapparatet virker når aktørene makter å samle innsatsen mot felles mål

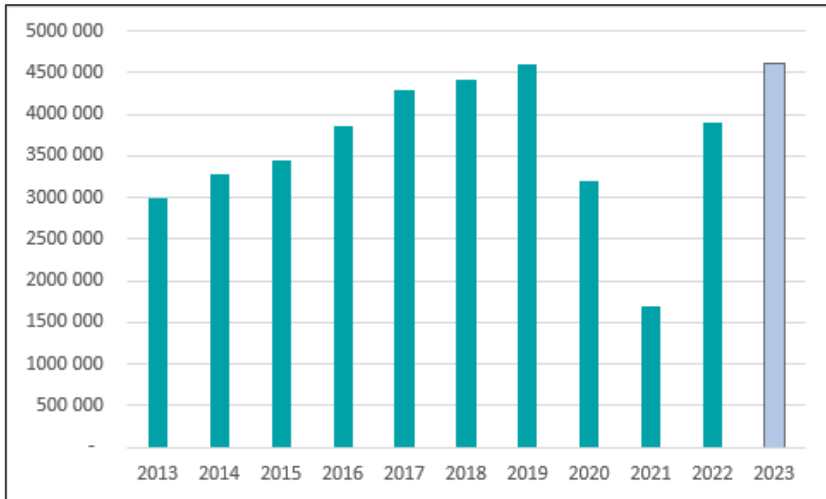
Juryens begrunnelse

Juryen oppfatter at samarbeid over kommunegrensen, særlig gjennom Bypakke Grenland, har styrket begge byenes forutsetninger for videre utvikling.

Et av Norges *beste* og *billigste* busstilbud

2023 er prognose for året

Priser pr 2023	Enkeltbillett (kr)		30 dagers billett	
	Voksen		Voksen	Barn/honnør
	App	Om bord		
Grenland	25	41	430	310
Drammen	25	45	853	407
Nedre Glomma	30	30	400	310
Kristiansand	35	57	655	285
Tønsberg	37	43	500	310
Oslo	40	59	853	407
Bergen	40	60	755	380
Tromsø	41	60	580	220
Stavanger/Sandnes	42	61	630	300
Trondheim	43	62	920	360
Bodø	44	62	830	470

- 35% passasjervekst fra 2013 til 2023
- Satsingen på buss i Grenland har pågått siden 2014, og hadde ikke vært mulig uten belønningsavtaler med staten

Fus bedrift

Holdningsskapende satsing mot offentlige og private bedrifter

- Klimatiltak og fordelsprogram for å motivere ansatte til å gå, sykle eller ta bussen i reiser til og fra jobb.
- Finansiert av belønningsavtalen

Belønningsavtaler med staten

2021-2024:	330 mill.kr
2017-2020:	240 mill.kr
2013-2016:	210 mill.kr
Totalt:	780 mill.kr

2024: **93 mill. kr**

Avtale

mellom

Samferdselsdepartementet
og
Vestfold og Telemark fylkeskommune,
Porsgrunn kommune, Skien kommune,
Bamble kommune og Siljan kommune

om

belønningsmidler til bedre kollektivtransport
og mindre bilbruk for 2021–2024
og
tilskudd til reduserte billettpriser på
kollektivtransport for 2021-2024

1. Om avtalen

Samferdselsdepartementet inngår herved avtale med Vestfold og Telemark fylkeskommune, Porsgrunn kommune, Skien kommune, Bamble kommune og Siljan kommune (Grenland) om tildeling av midler fra Belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdet ("Belønningsordningen") for perioden 2021–2024.

Belønningsavtalen inkluderer tilskudd til reduserte billettpriser på kollektivtransport i tråd med bompengavtalen fra 2019.

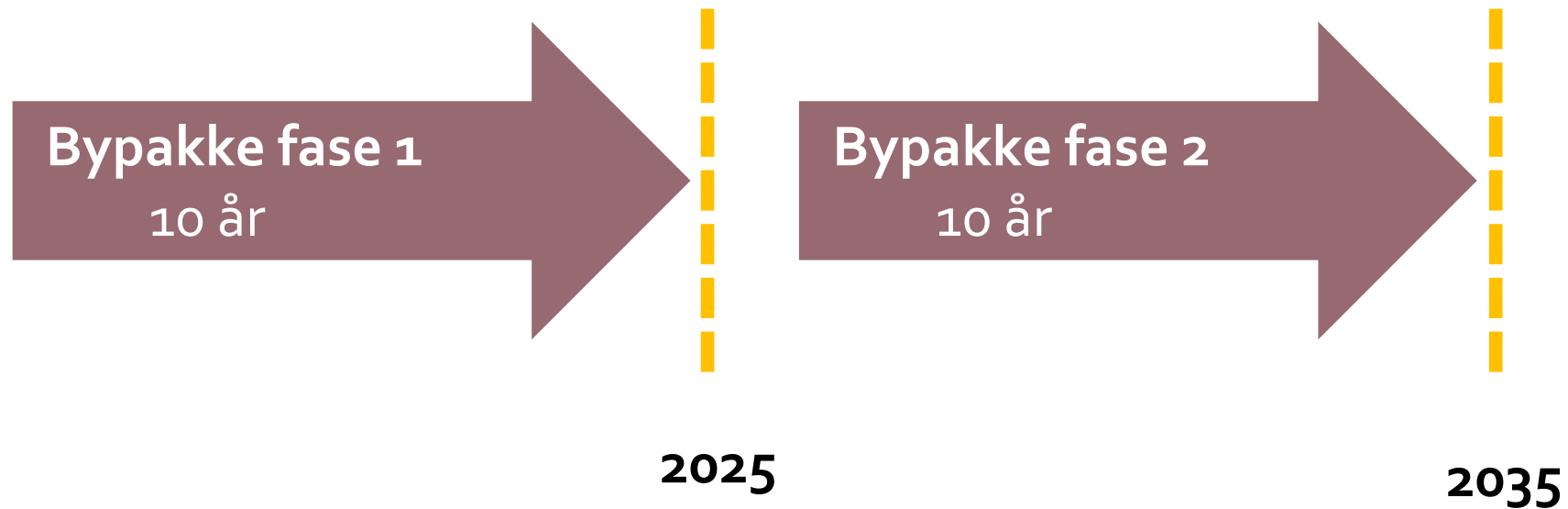
Avtalen angir mål og tilskuddsbeløp, samt rammer for bruk av midlene.

2. Formål

Formålet med Belønningsordningen og denne avtalen er å stimulere til bedre fremkommelighet, miljø og helse i storbyområder ved å dempe veksten i personbiltransporten og øke antallet kollektivtransportreiser på bekostning av reiser med personbil.

Bypakke Grenland fase 1 mot slutten

Innkrevningen opphører 1. kvartal 2025 – det blir ingen sømløs overgang

Vi forbereder bypakke fase 2 og byvekststavtale

Næringslivet i Grenland ser stort behov for ny bypakke

En betydelig, aberlig og kontrastrikkende utfordring for næringslivet i Grenlandsregionen dreier seg om fremkommeligheten på veitettet vørt.

Næringslivet i Grenland ser et stort behov for en ny bypakke som tar hensyn til de utfordringene som oppstår på grunn av den sterke veksten i næringslivet og den store trafikken som følger med. Dette er spesielt viktig for de mange små og mellomstore bedriftene som er etablert i regionen.

De fleste bedriftene i regionen er små og mellomstore, og de har ofte begrenset kapasitet til å håndtere den store trafikken som oppstår på grunn av den sterke veksten i næringslivet. Dette er spesielt viktig for de mange små og mellomstore bedriftene som er etablert i regionen.

Industri og teknologibedriftene omfjerner bypakka

Industri og teknologibedriftene omfjerner bypakka. Dette er spesielt viktig for de mange små og mellomstore bedriftene som er etablert i regionen.

De fleste bedriftene i regionen er små og mellomstore, og de har ofte begrenset kapasitet til å håndtere den store trafikken som oppstår på grunn av den sterke veksten i næringslivet. Dette er spesielt viktig for de mange små og mellomstore bedriftene som er etablert i regionen.

De fleste bedriftene i regionen er små og mellomstore, og de har ofte begrenset kapasitet til å håndtere den store trafikken som oppstår på grunn av den sterke veksten i næringslivet. Dette er spesielt viktig for de mange små og mellomstore bedriftene som er etablert i regionen.

Oppdatert felles politisk bestilling juni 2023

Fylkeskommunen
Skien
Porsgrunn
Siljan

Fremtidens Grenland

Nye knutepunkt

Levende sentrum

Trygt og trivelig å gå og sykle

Bedre veier

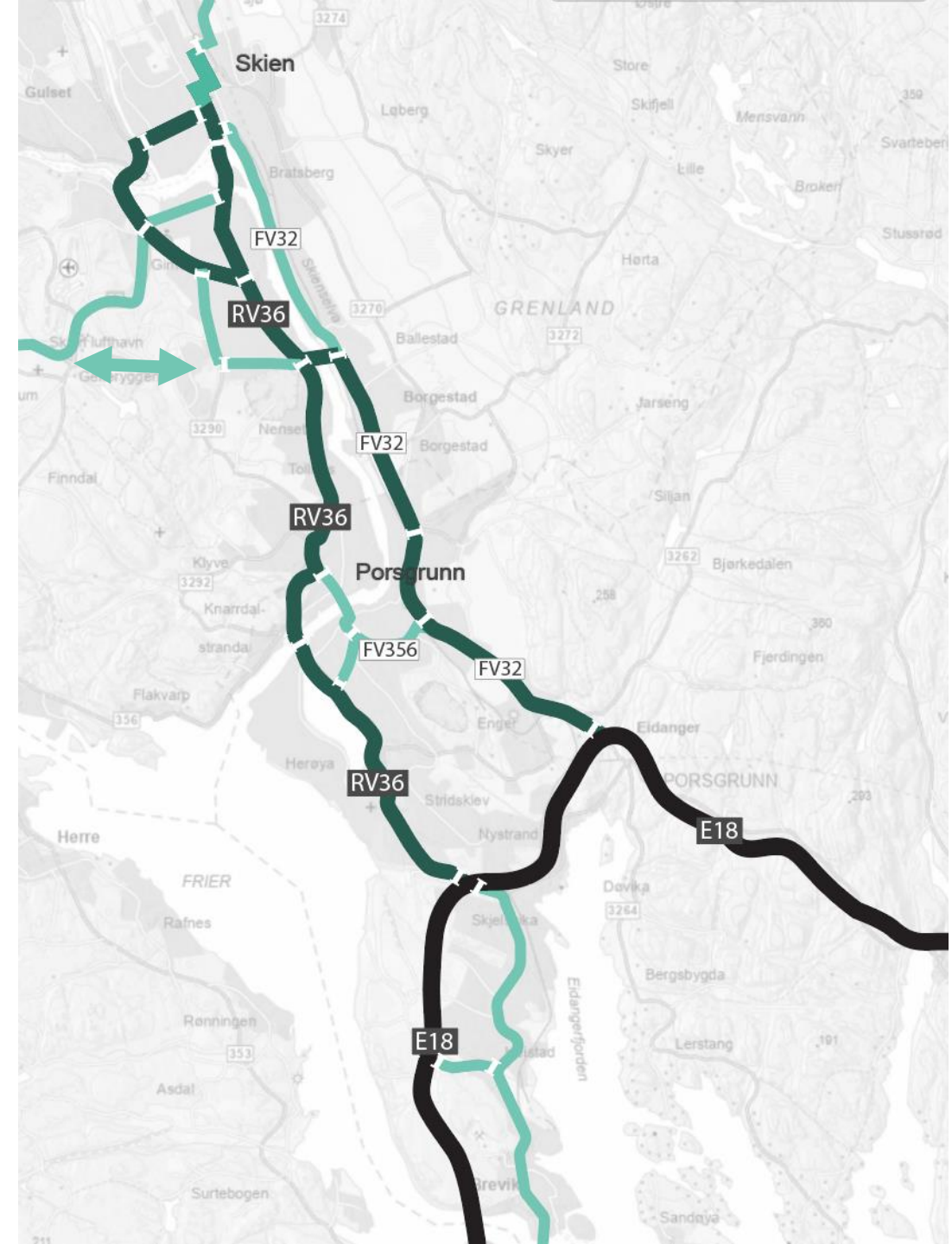
Bedre veier

- Prioritere det overordnede vegnettet
- Utbedre flaskehals
- Flytte trafikk
 - f.eks ved standardheving Trommedalsvegen

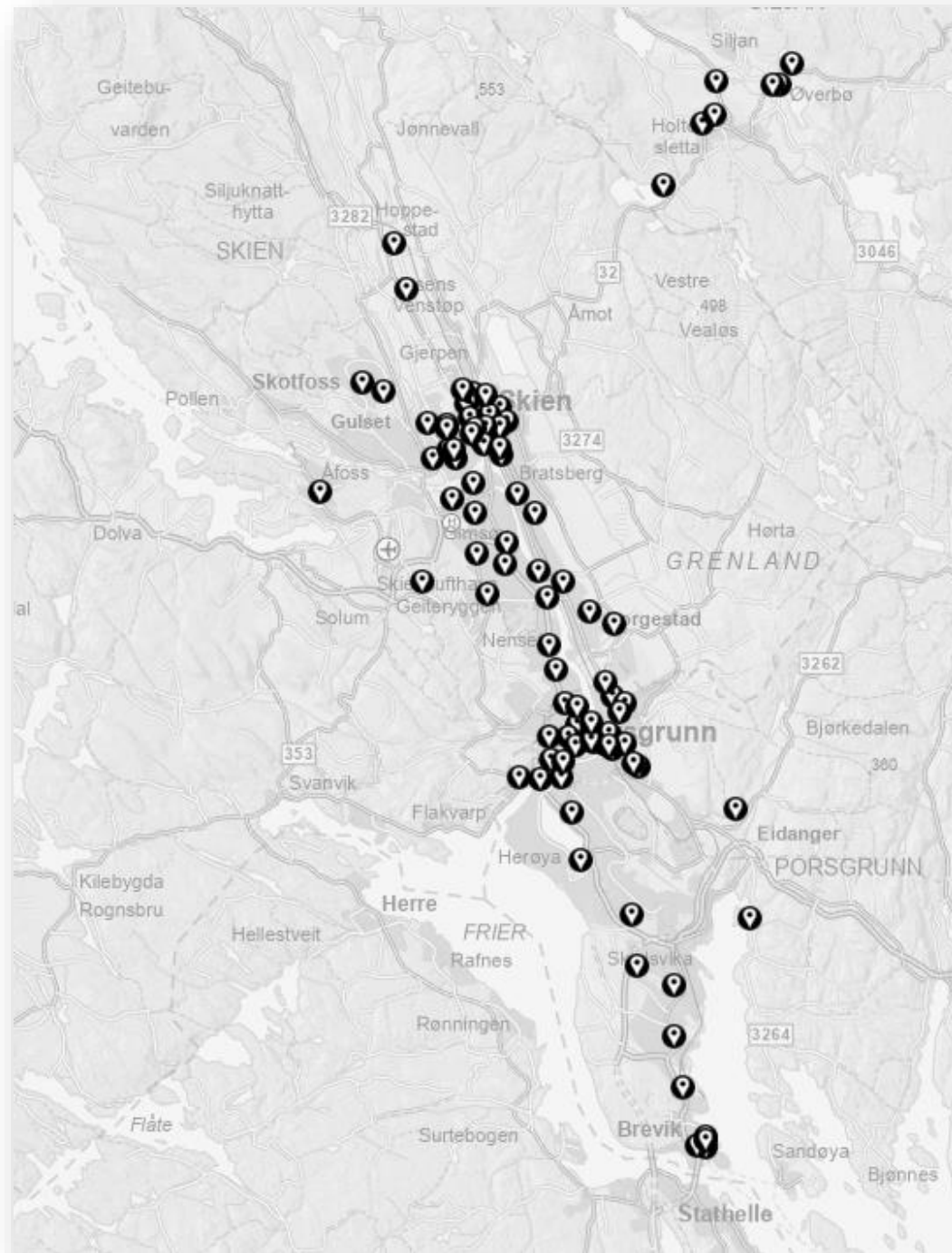
24 prosjekter og 1 mrd på overordnet vegnett

Prioritet	Prosjektnavn og kort beskrivelse	Kommune	Kostnad mill. (2023 kr)
1	Fv.3294 Trommedalsvegen (fra Rødmyrvegen til Voldsvegen). Standardheving/ny veg.	Skien	140
2	Fv. 356 Raschebakken og Skippergata (fra Jønholtgata til Frednesøya). Ombygging kryss, nytt kollektivfelt, oppstramning av gate og nytt fortau.	Porsgrunn	93
6	Rv. 354 Ørvik bru (Breviksvegen). Utbedring av gang- og sykkeløsning.	Porsgrunn	10
18	Fv. 32 Heivannsvegen (fra Sagdalsringen til Langmyrvegen). Gang- og sykkelveg.	Siljan	6
20	Rv. 354 Trosvikvegen bru – gang- og sykkelbru. Etablering av fullverdig tilbud til mange trafikanter.	Porsgrunn	90
21	Fv. 32 Møllebrua og rådhusrundkjøringen (fra Nedre Skottlandsveg til Bruene). Ny trafikkønsning. Sikre tilgjengelighet til togstopp.	Skien	100
24	Fv. 357 Myren. Fremkommighetstiltak for næringstransport, buss, gange og sykkel.	Skien	60
26	Fv. 32 Storgata (fra Hovengarudkjøringa til Hammerkrysset). Tiltak for gange, sykkel og næringstransport.	Porsgrunn	84
32	Fv.32 fra Kjølnes ring til Jernbanegata. Fremkommighetstiltak buss. Kollektivfelt og nedprioritering av sideveger.	Porsgrunn	25
35	Rv.36 fra Skjelsvik til Sam Eydes gate. Tiltak næringstransport, attraktiv og trafiksikker løsning for syklende.	Porsgrunn	48
37	Rv.36 fra Kulltangundet bru til Hydrovegen. Utvide bru og etablere filterfelt i sørgående retning.	Porsgrunn	30
38	Fv.32 fra Jernbanegata til Augesadvegen. Tiltak næringstransport i og inn mot kryss, tilfartskontroll som prioriterer hovedveg.	Porsgrunn	35
40	Fv. 32 fra Holtesletta til Torsholt. Utbedring av Torsholt sving og mindre gang- og sykkeltiltak.	Siljan	7
41	Rv.36 fra Herøyakrysset til Kulltangundbrua. Utbedring for gående og syklende. Trafikksikkerhetstiltak.	Porsgrunn	20
44	Fv. 32 Rundkjøring Menstadbrua øst (fra Gunnar Knudses veg til Menstadbrua). Ekstra kjørefelt inn mot rundkjøringen fra sør og nord. Nye busslommer sør for rundkjøring.	Skien	20
47	Fv. 32 Sandviksvegen/Nedre Skottlandsveg (fra Nedre Elvegata til Rådhusplassen). Tiltak for gående og syklende Oppgraderer fortau, kryssingspunkt, flytting av holdeplasser.	Skien	14
48	Fv. 59 Ulefossvegen øst. Tiltak for bussprioritering, gange og sykkel.	Skien	11
54	Rv.36 (fra Lensmannsdalen til Østre Buktenveg). Fortau på østsiden av riksvegen.	Skien	9
69	Rv. 36 Gråtenmoen (fra Leiremoen til Tufta). Fortau på østsiden av riksvegen.	Skien	6
71	Rv. 36 Tollnes syd (fra undergang Kiwi Tollnes til Tollmo). Fortau på østsiden av riksvegen.	Skien	5
75	Fv. 32 Bølevegen nord (fra Siloen til Nedre Elvegata). Fortau på vestsiden av fylkesvegen.	Skien	53
79	Rv. 36 Stadionvegen - Tuftekrysset - Bjørntvedtvegen. Tiltak for gående, syklende og næringstransport.	Skien	30
88	Fv. 354 fra Heistad til Skjelsvik (fra Fjordgløttvegen til Østvedtvegen). Skille gående og syklende.	Porsgrunn	45
102	Fv. 3290 Kryss Bedriftsvegen/ Bjørntvedtvegen. Kapasitetsutvidelse fra Bedriftsvegen til Bjørntvedtvegen.	Skien	10

Omfattende liste med prioriterte prosjekter 100 +

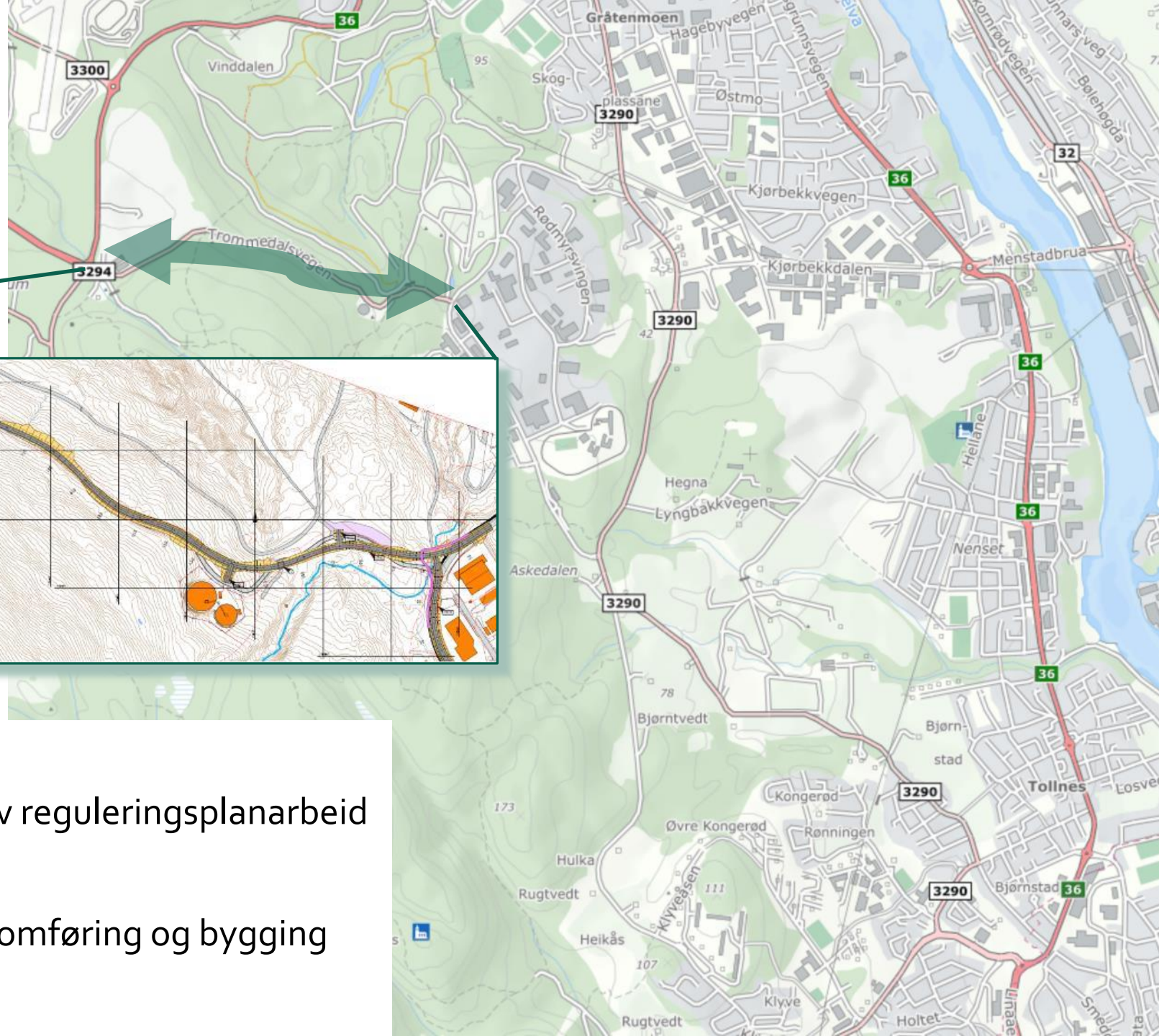
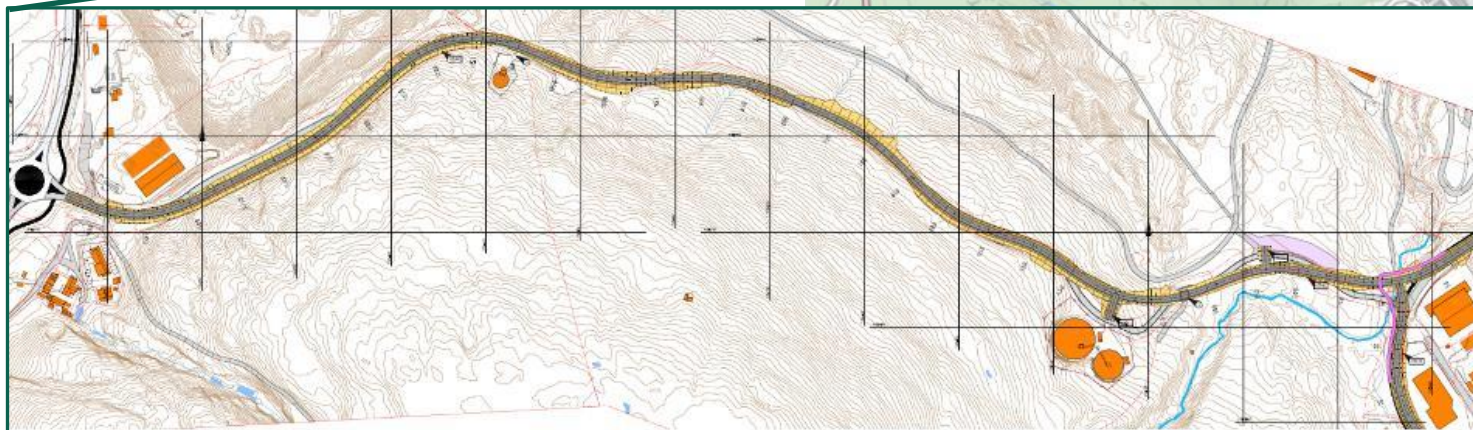
- Prosjektliste grunnlag for årlig porteføljestyring
- Fordeling mellom kommunene står fast:
 - 59% til Skien
 - 39% til Porsgrunn
 - 2% til Siljan

Hva med Skien vest?

Fv. 3294 Trommedalsveien

Videre prosess:

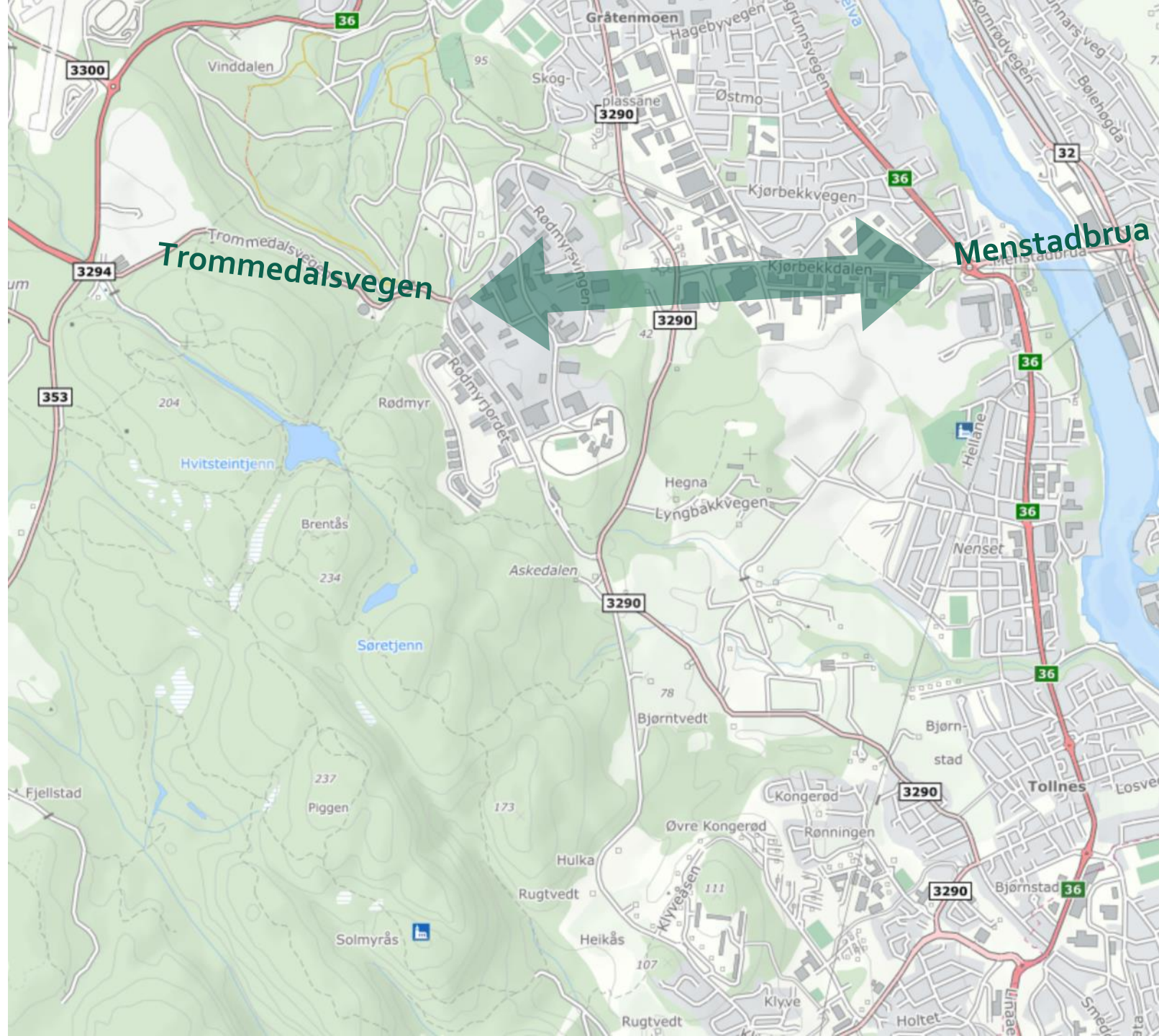
- April 2024 - Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid
- 2025 - Reguleringsplan ferdig
- 2026-2028 - Prosjektering, gjennomføring og bygging

Forbindelse fra Trommedalsvegen til Menstadbrua

- Ny foretrukket trasé for næringstransporten
- Avlaste trafikken på Telemarksvegen (Moflata)

Videre prosess:

- 2024 – Ferdigstille forstudie
- 2025/26 – Kommunedelplan
- 2027/28 – Reguleringsplan
- 2029/31– Prosjektering og bygging

- Det må vurderes ulike traseer for ny forbindelse
- Foreløpig ramme **420 mill. kr.**

Mer enn en veg!

Det må sees på:

- Flomberedskap/flomveier, mulig åpning av **Kjørbecken**
- Trafikkløsningene i området – både for biler, gående, syklende og busser
- Arealbruken i området nå og i framtiden
- Tilgjengeligheten til elva og marka

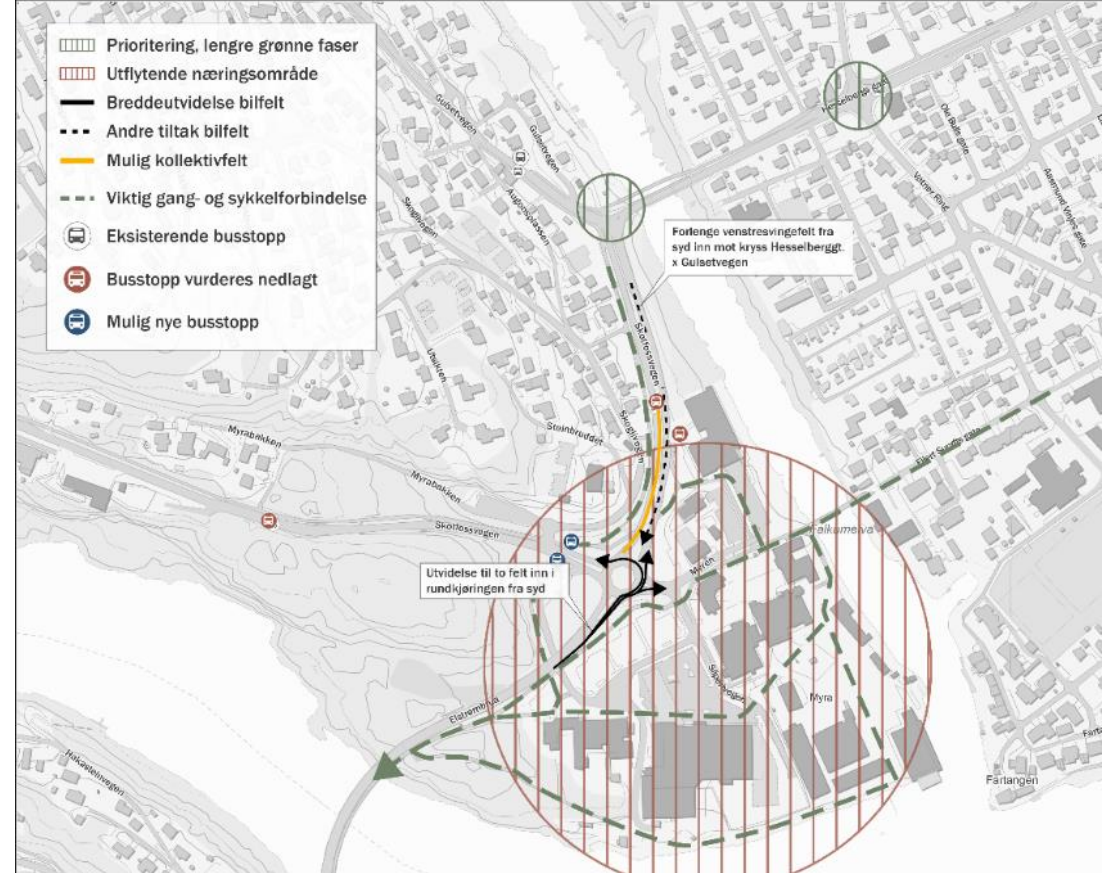

Eksempler på flere fylkesvegprosjekter i Skien

Fv. 357 Myren.

(Hesselbergs gate - Elstrønbrua).

Fremkommelighetstiltak for næringstransport, buss, gange og sykkel.

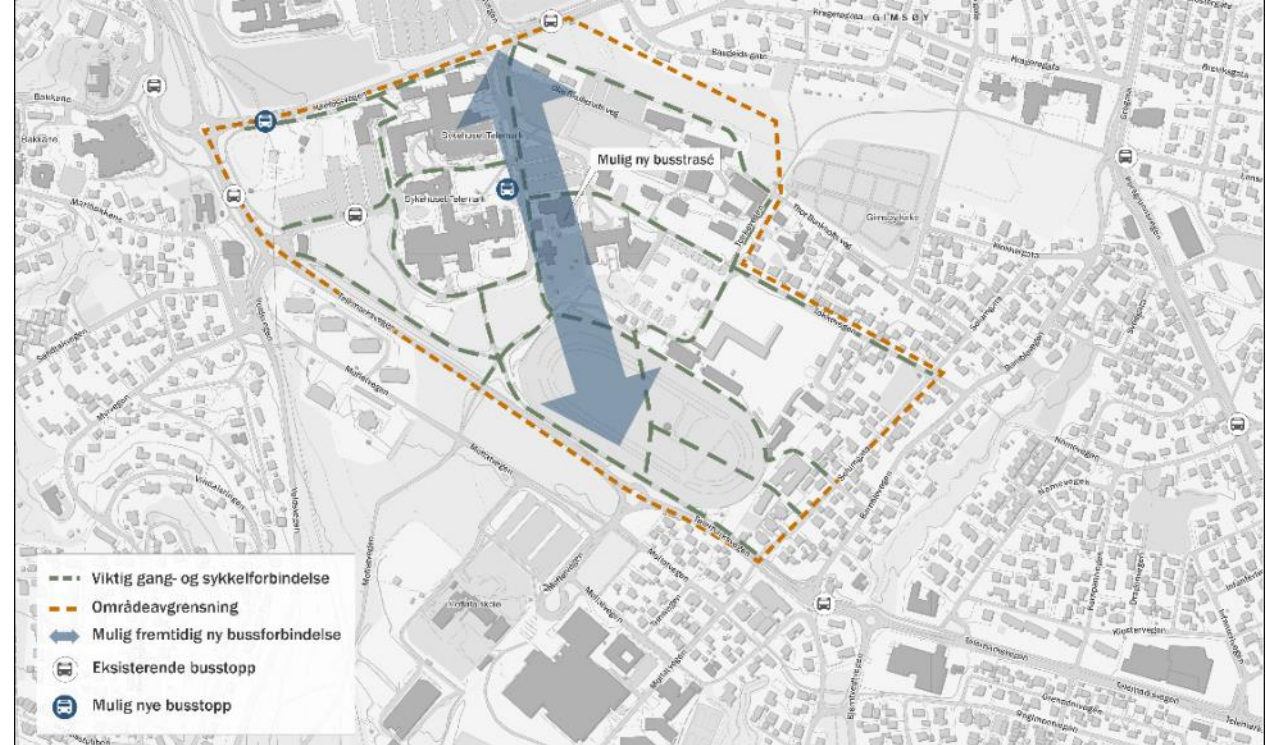
Fv. 32 Trafikkavvikling Møllebrua/Rådhusrundkjøringen

Ny trafikkløsning. Sikre tilgjengelighet til togstopp.

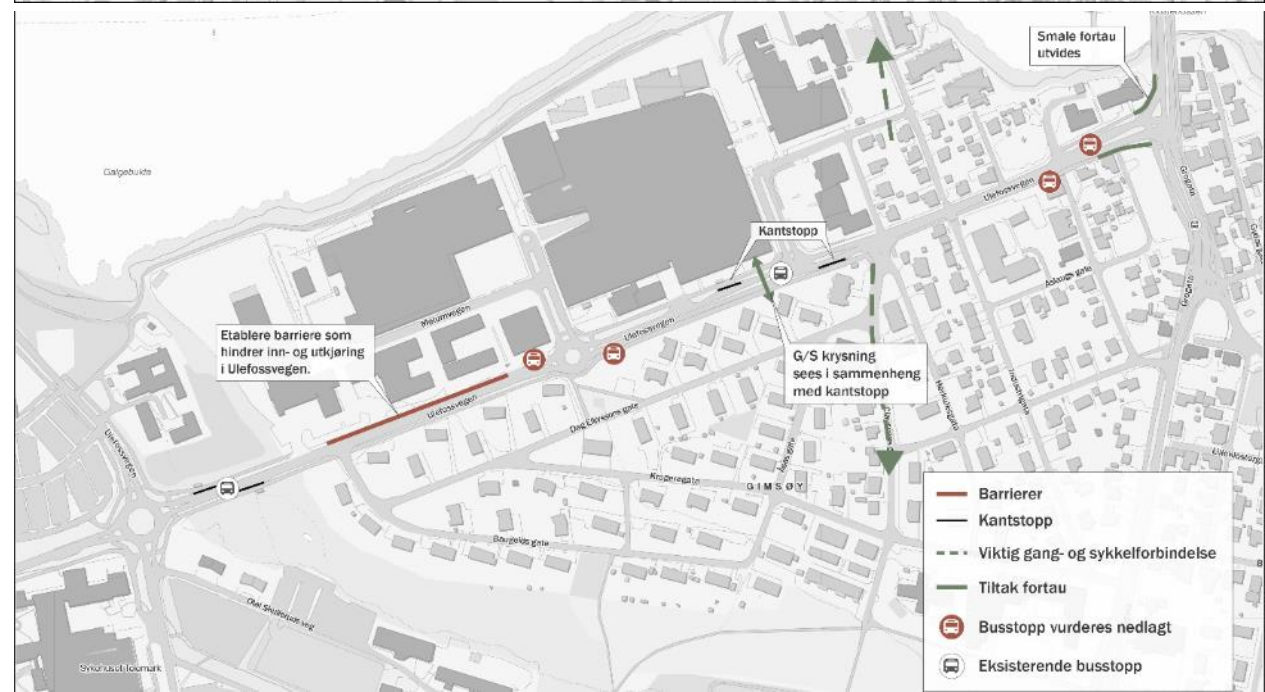
Områdeutvikling Sykehuset Telemark – Klosterskogen

Ny intern infrastruktur gjennom området. Prioritere framkommelighet for gående, syklende og buss.

Fv.59 Ulefossvegen Øst

Tiltak for bussprioritering, gange og sykkel.

Fv.3286 Hoppestadvegen fra Petersborg til Venstøpbakken

- Det foreligger godkjent reguleringsplan for bygging av GS-vegen (2021)
- Åpning av anlegget høst 2027

Eksempler i Porsgrunn: Fv.32 Kjølnes ring – Jernbanegata

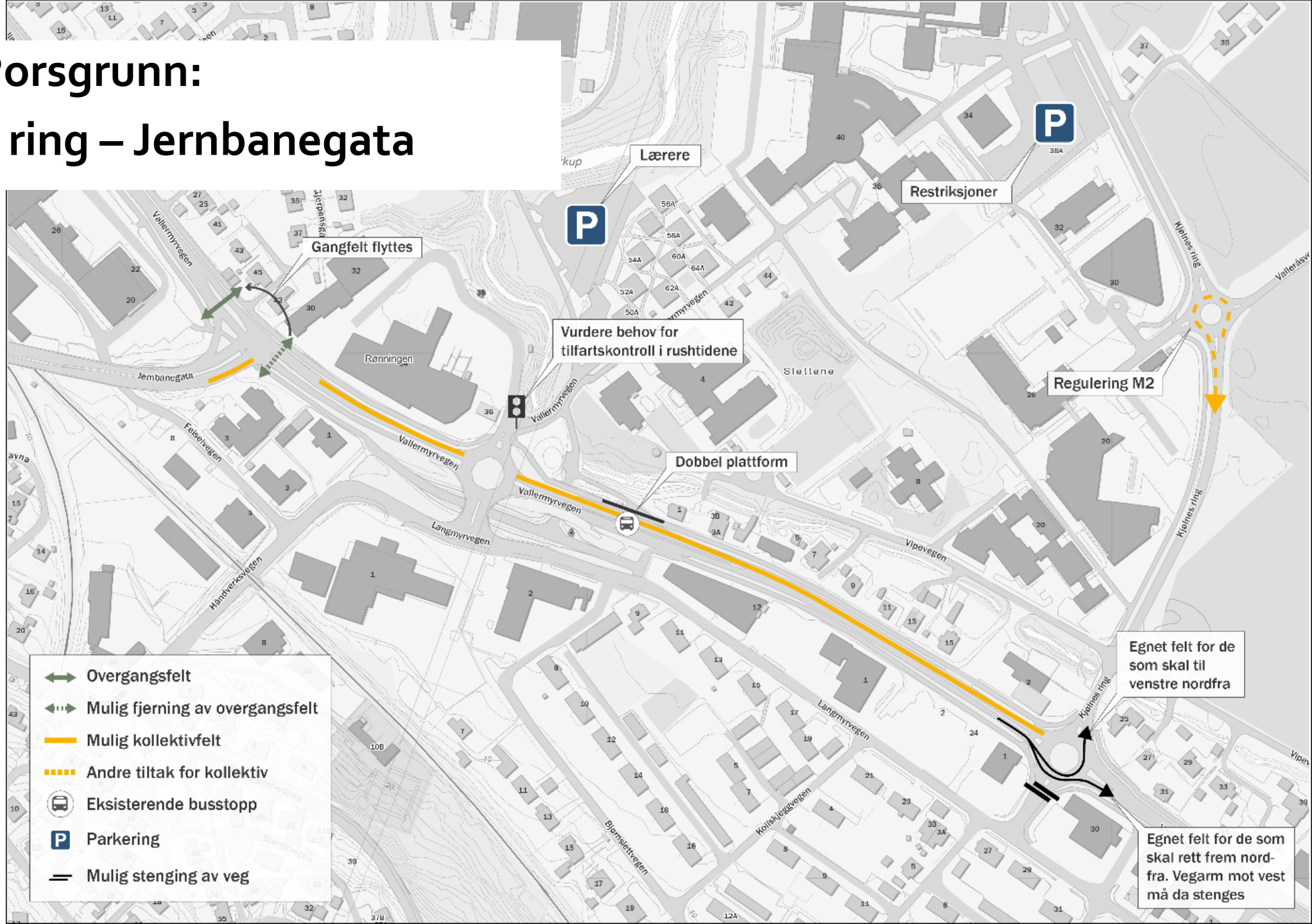
Tiltak for alle
trafikantergrupper

Gange

Sykkel

Kollektiv

Næringstransport

- ↔ Overgangsfelt
- ↔ Mulig fjerning av overgangsfelt
- Mulig kollektivfelt
- - - Andre tiltak for kollektiv
- 🚌 Eksisterende busstopp
- P Parkering
- == Mulig stenging av veg

Egnet felt for de som skal til venstre nordfra

Egnet felt for de som skal rett frem nordfra. Vegarm mot vest må da stenges

Fv. 356 Raschebakken (kryssutbedring) - Skippergata - Frednesøya

- Ombygging av krysset
(siste trinn av "grønn lenke")

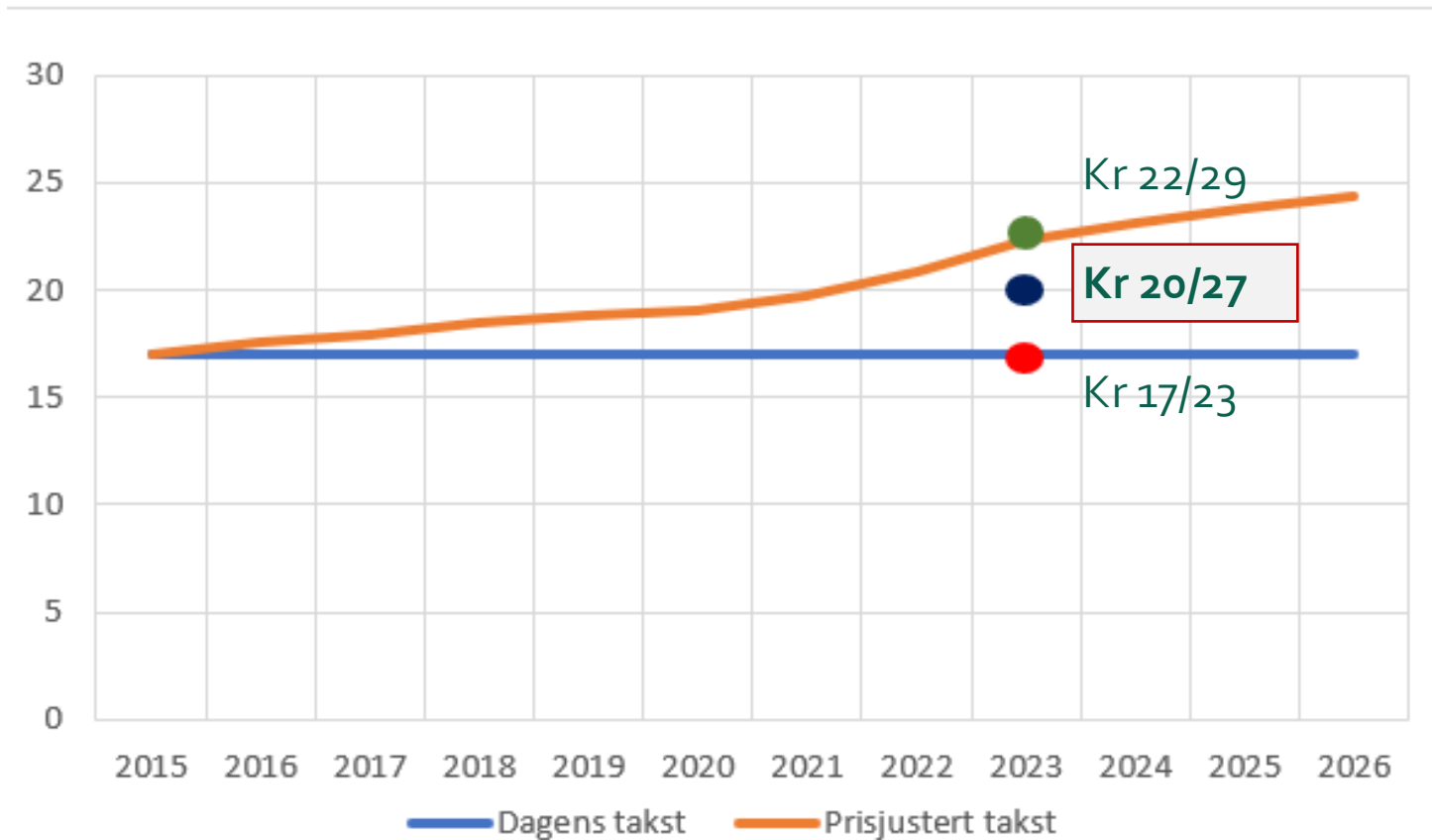
Skal styre trafikk bort fra Franklintorget og Porsgrunnsbrua.

- Skippergata-Frednesøya

Billig bypakke

- Bomtaksten i fase 1 har ligget fast mens andre kostnader har økt
- Bompengebelastningen er dermed redusert med 30% fra 2015 til i dag
- Vi kvalitetssikrer nå bypakke fase 2 med **delvis prisjustert takst**:
 - Skiltet takst 20 kr og 27 kr i rushtid.
 - Takst med brikkerabatt er 16 kr og 21,6 kr i rushtid.
- For fase 2 vil takstene følge den generelle prisveksten i samfunnet

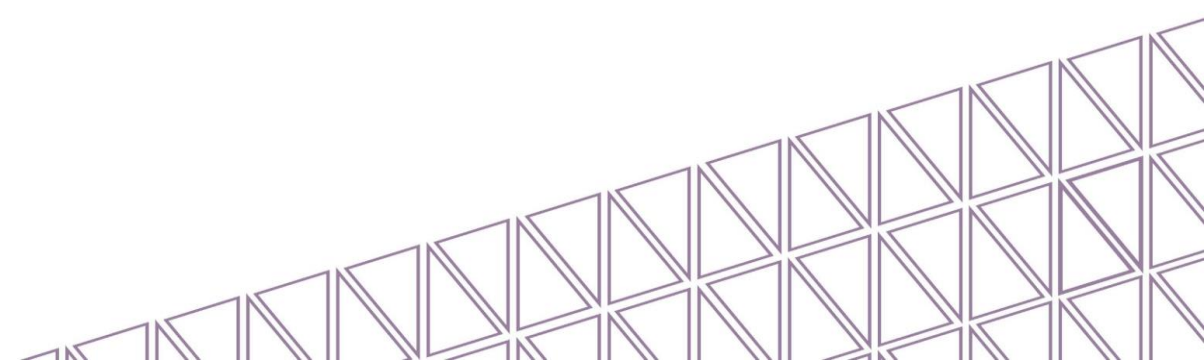

Bypakke fase 2 legger grunnlaget for videre avtaler med staten

Elise Brændaa

Byutvikler, Porsgrunn kommune

NORGES MEST
SKIEN OG
ATTRAKTIVE
PORSGRUNN
BYER 2021

Samarbeid for attraktiv by i Porsgrunn

Landskapsarkitekt Elise Brændaa

PORSGRUNN KOMMUNE

NORGES MEST
SKIEN OG
ATTRAKTIVE
PORSGRUNN
BYER 2021

Grenlandskart, Blom, Terratec

2012

Dag Jenssen

2022

**Ny gang-
og sykkelbru
åpner i 2025**

**Brua gir flere
reiser med
gange og sykkel,
og skaper en
mer attraktiv by**

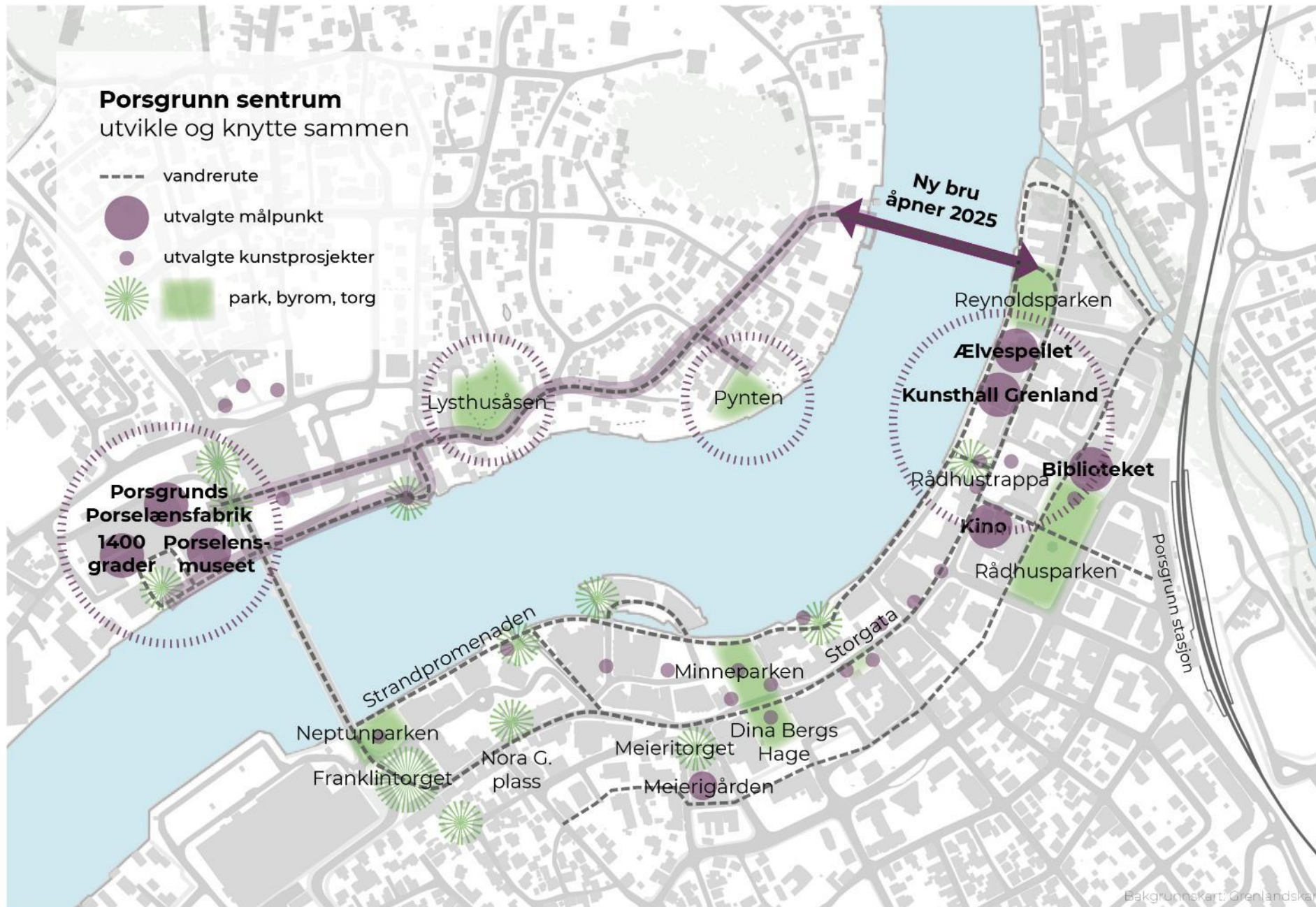
PORSELENSBYEN PORSGRUNN

– kunst i by og stedsutvikling 2024 – 2026

**4,5 millioner
til Kunsthall
Grenland fra
Sparebank-
stiftelsen DNB**

**Samarbeid
med Porsgrunn
kommune,
videre satsing
på porselen
og strategisk
byutvikling
langs elva**

Brua åpner for nye muligheter i Porsgrunn sentrum

Samarbeid for attraktiv by fortsetter

Videreutvikle kvaliteter gir økt attraktivitet

Foreløpig 177 mill
til gange og sykkel-
forbindelser på
begge sider av elva
i Porsgrunn

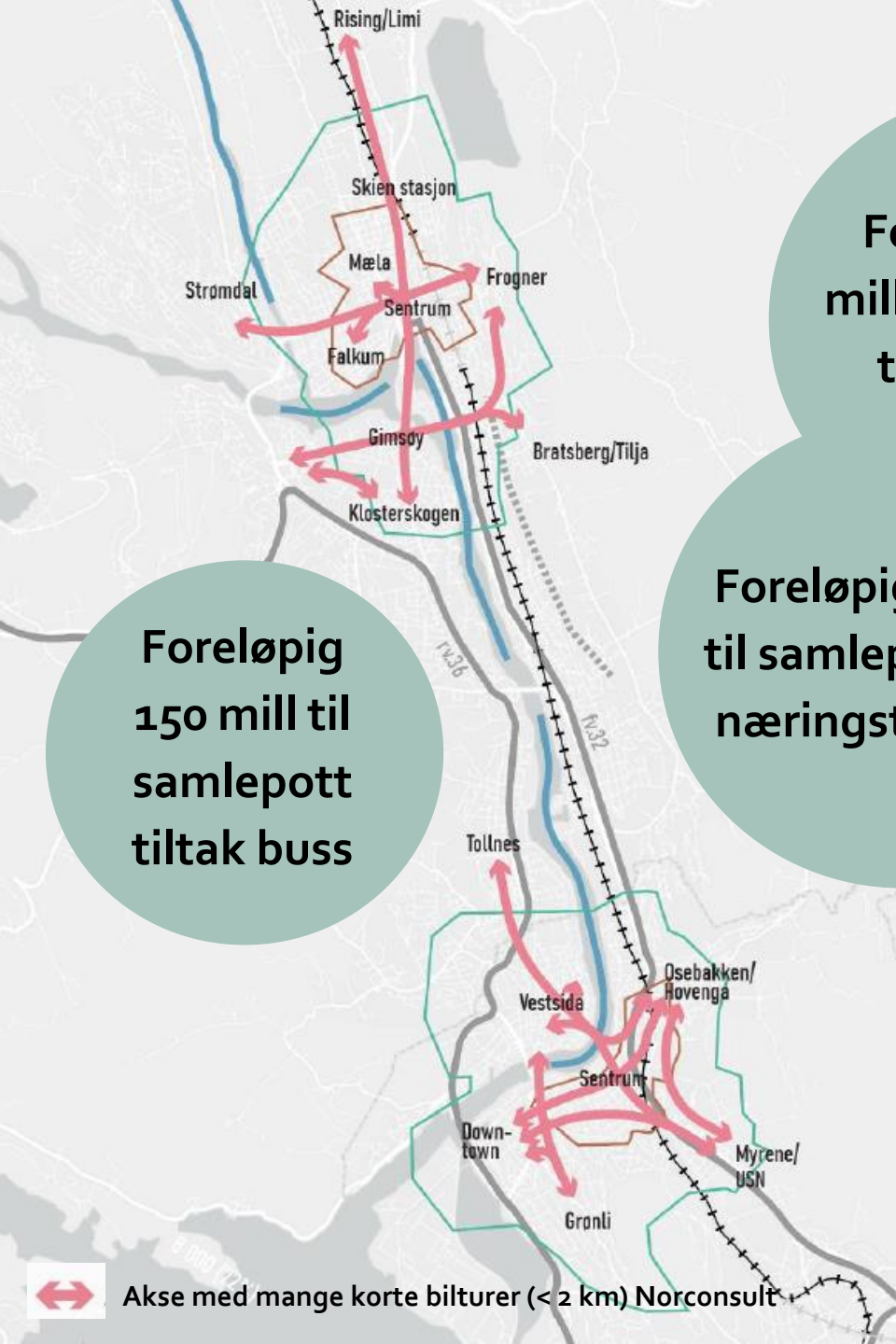
Foreløpig
186 millioner til
knutepunkt med
mer i Porsgrunn
i bypakke fase 2

Knutepunkt Porsgrunn illustrasjon år 2050

170 000 kvm
utbyggingspotensial

4000 ansatte
potensial

*Utklipp av illustrasjon fra
områderegeringsplan på
høring og offentlig ettersyn:
Dyrvik arkitekter,
Norconsult, Vista analyse*

Foreløpig 115
mill til samlepott
tiltak gange
og sykkel

Foreløpig 150 mill
til samlepott tiltak
næringstransport

Foreløpig
150 mill til
samlepott
tiltak buss

Stort potensial for å flytte korte
bilreiser til gange og sykkel

67% bruker bil på reiser < 3 km
34% bruker bil på reiser < 1 km

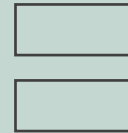
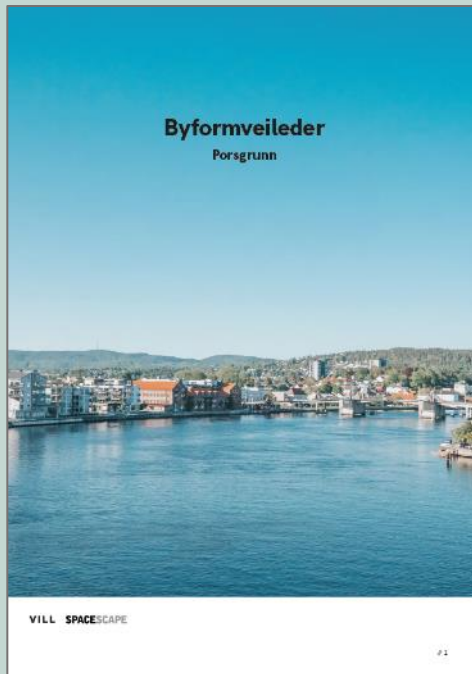
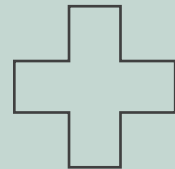
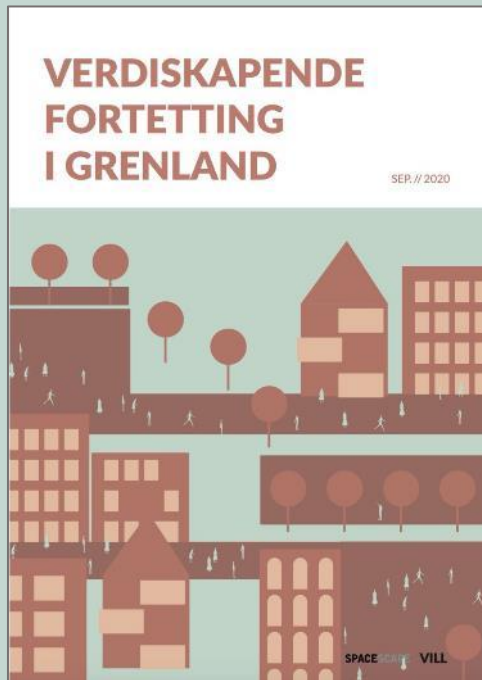
Færre korte bilreiser gir
bedre fremkommelighet
for næringstransport

Foreløpig 242
mill til gang- og
sykkelvenlige
gater med mer
i Porsgrunn
sentrum

Foreløpig 414 mill til
tiltak for gående og
syklende med mer
i andre bydeler
i Porsgrunn

Flere som bor og jobber i sentrum er bra for næringslivet

*Hvert prosjekt
skal gi mer til
byen enn det tar*

*Fortettingsstudien (2020)
viser **hvor** og **hvor mye**
fortettpotensial det er*

*Byformveilederen (2023)
analyserer sentrum og veileder
hvordan fortette med kvalitet*

PORSGRUNN KOMMUNE

Forventet boligbehov årlig ca

118 boliger behov

Prognosesenteret 2022

Boligreserve regulert i planer ca

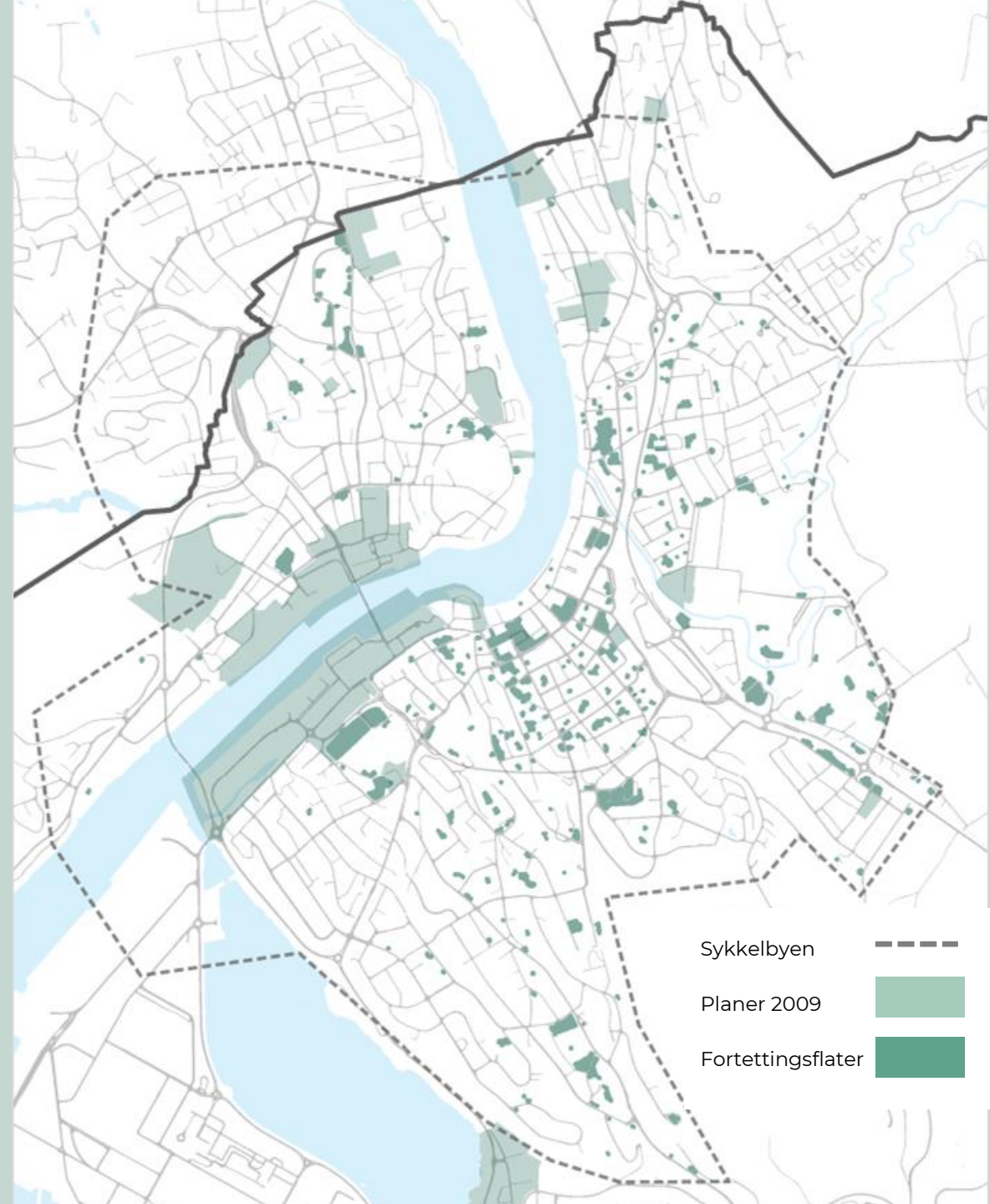
1224 boliger reserve

Regulert i planer fra 2009, innenfor «sykkelbyen»

Boligreserve fortettingsområder ca

1992 boliger reserve

Verdiskapende fortetting i Grenland, innenfor «sykkelbyen»

PORSGRUNN KOMMUNE

Forventet boligbehov årlig ca

118 boliger behov

Prognosesenteret 2022

Boligreserve regulert i planer ca

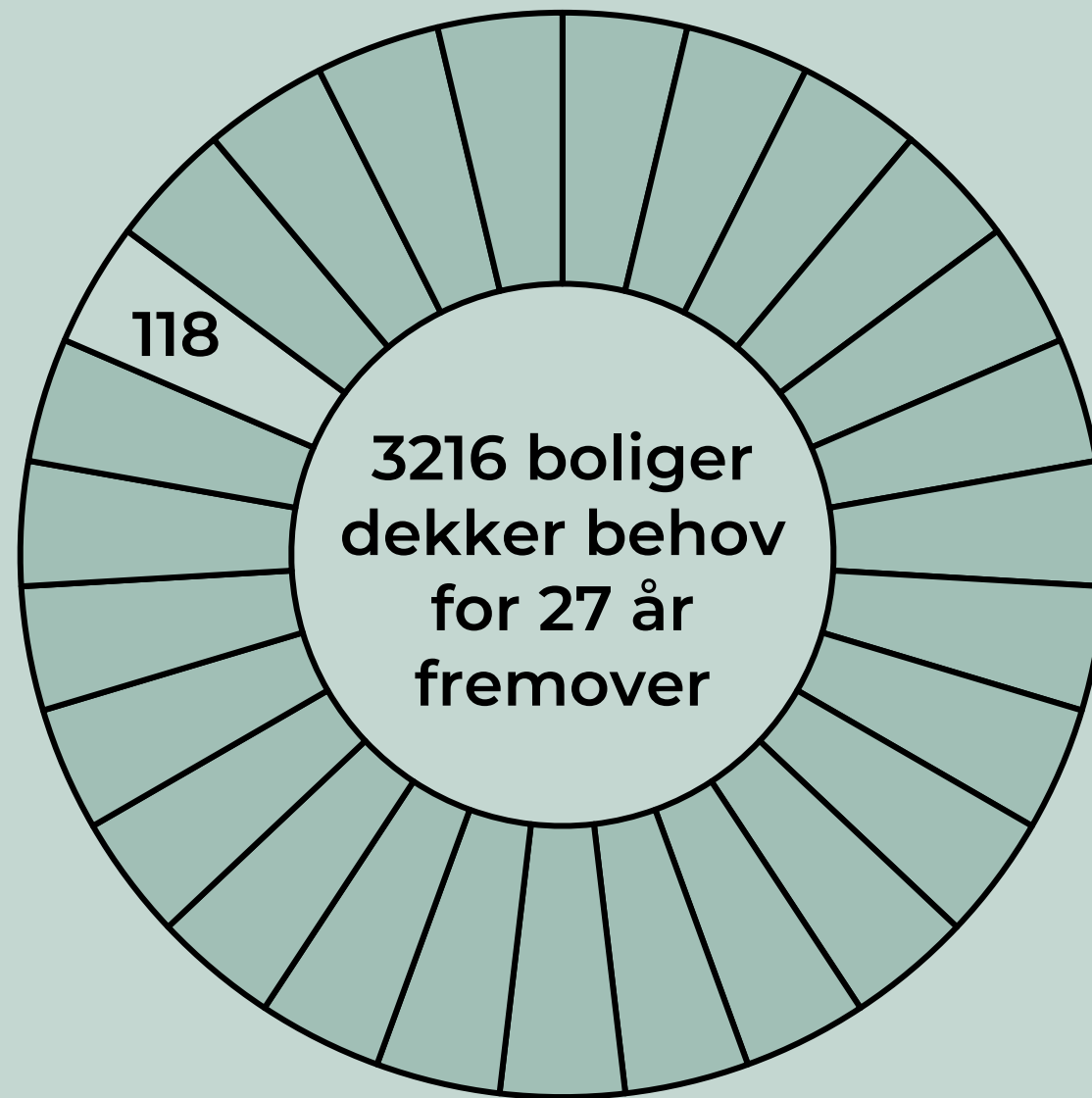
1224 boliger reserve

Regulert i planer fra 2009, innenfor «sykkkelbyen»

Boligreserve fortetningsområder ca

1992 boliger reserve

Verdiskapende fortetting i Grenland, innenfor «sykkkelbyen»

Fortetting Domus

**1800 m²
bolig**

**1700 m²
kontor**

**250 m²
service**

Verdiskapende fortetting i Grenland (2020) Vill og Spacescape

Flere som bor og jobber i sentrum
gir økt kundegrnlag for både
næringsliv og togtilbud

Fortetting Hammond

3000 m²
bolig

3800 m²
kontor

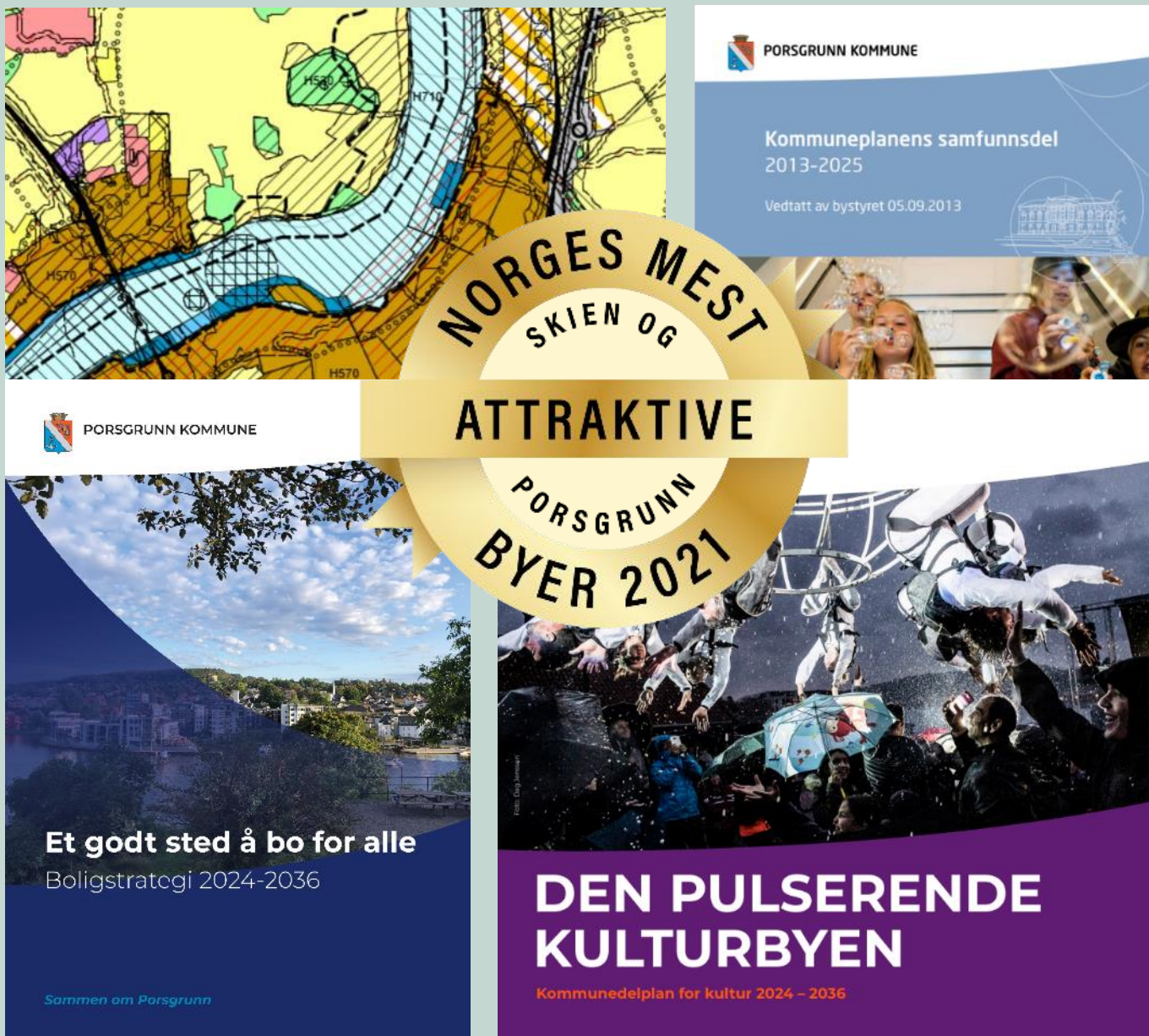

1300 m²
service

Verdiskapende fortetting i Grenland (2020) Vill og Spacescape

Flere som bor og jobber i sentrum
gir økt kundegrnlag for både
næringsliv og togtilbud

Alle må dra i samme retning for å lykkes

Samarbeid, strategisk byutvikling og helhetlig virkemiddelbruk over tid gir resultater

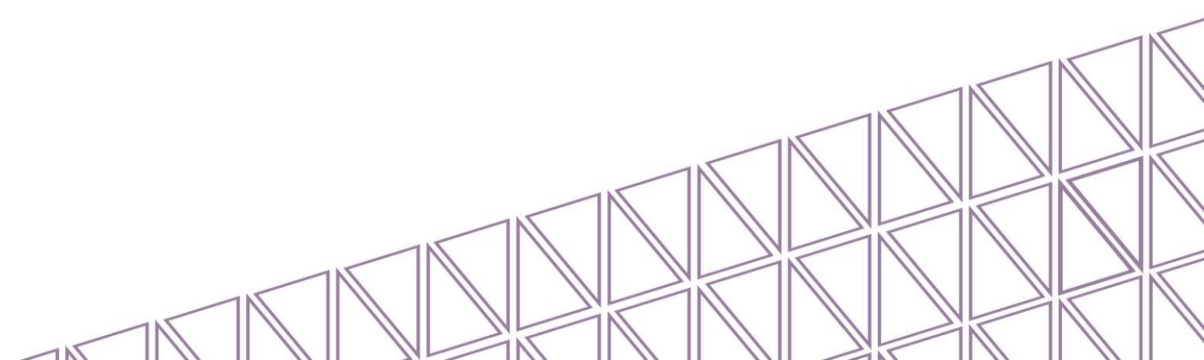
Kommunen som samfunnsutvikler

PORSGRUNN RÅDHUS

Mette Gundersen

Byutviklingssjef, Skien kommune

Bypakkas rolle i byutviklingen i Skien

An aerial night photograph of Skien, Norway. The city is illuminated by streetlights and building lights, creating a warm glow against the dark sky. A river flows through the center of the town, reflecting the lights. The buildings are densely packed, and the overall scene captures the urban landscape of the city at night.

Mette Gundersen, byutviklingssjef Skien kommune

Kommunen utformer planer

Bypakka gjør det mulig å realisere disse

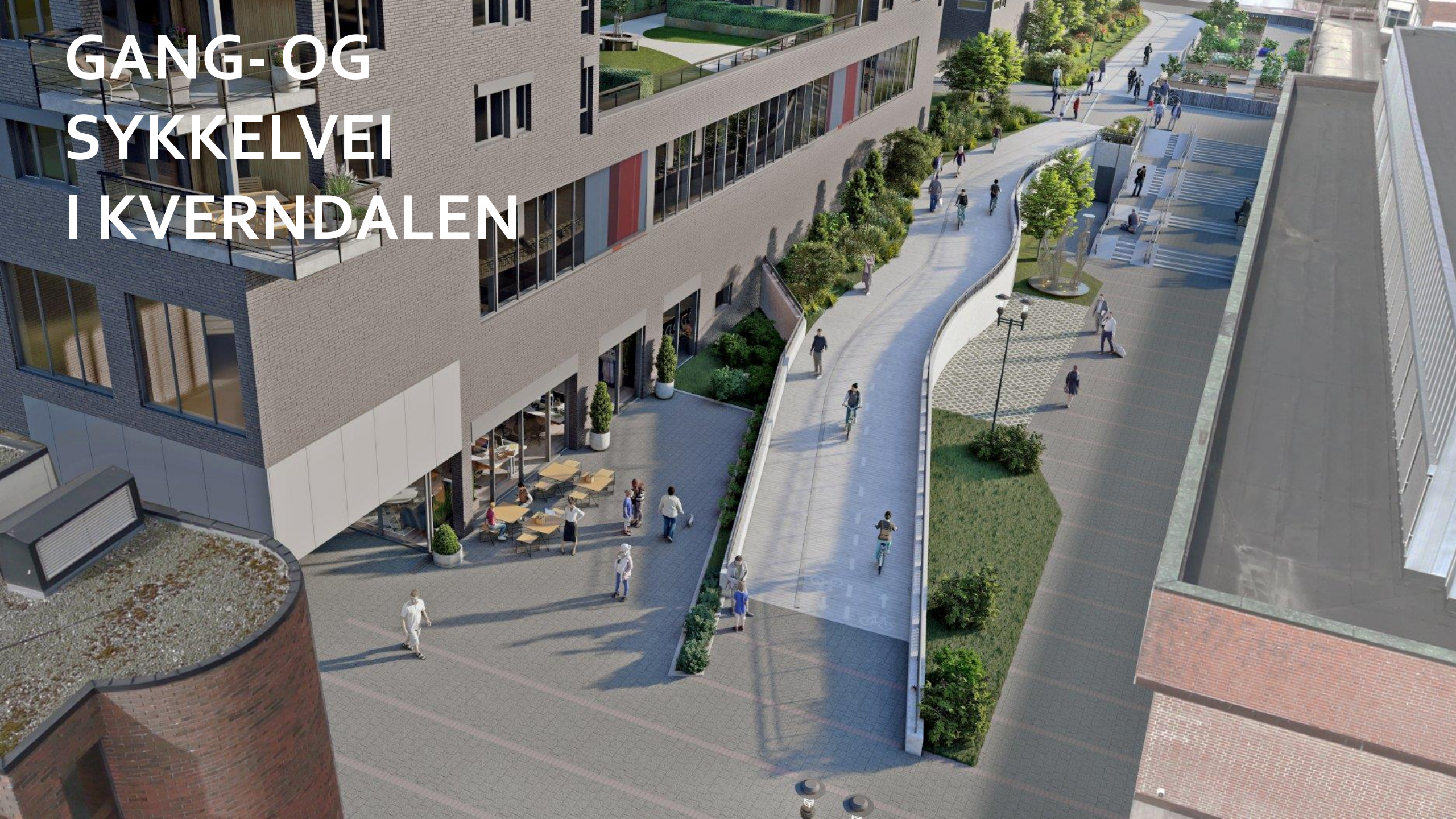
LANDMANNSTORGET

**BRU OVER
DAMFOSSEN**

GANG- OG SYKKELVEI I KVERNDALLEN

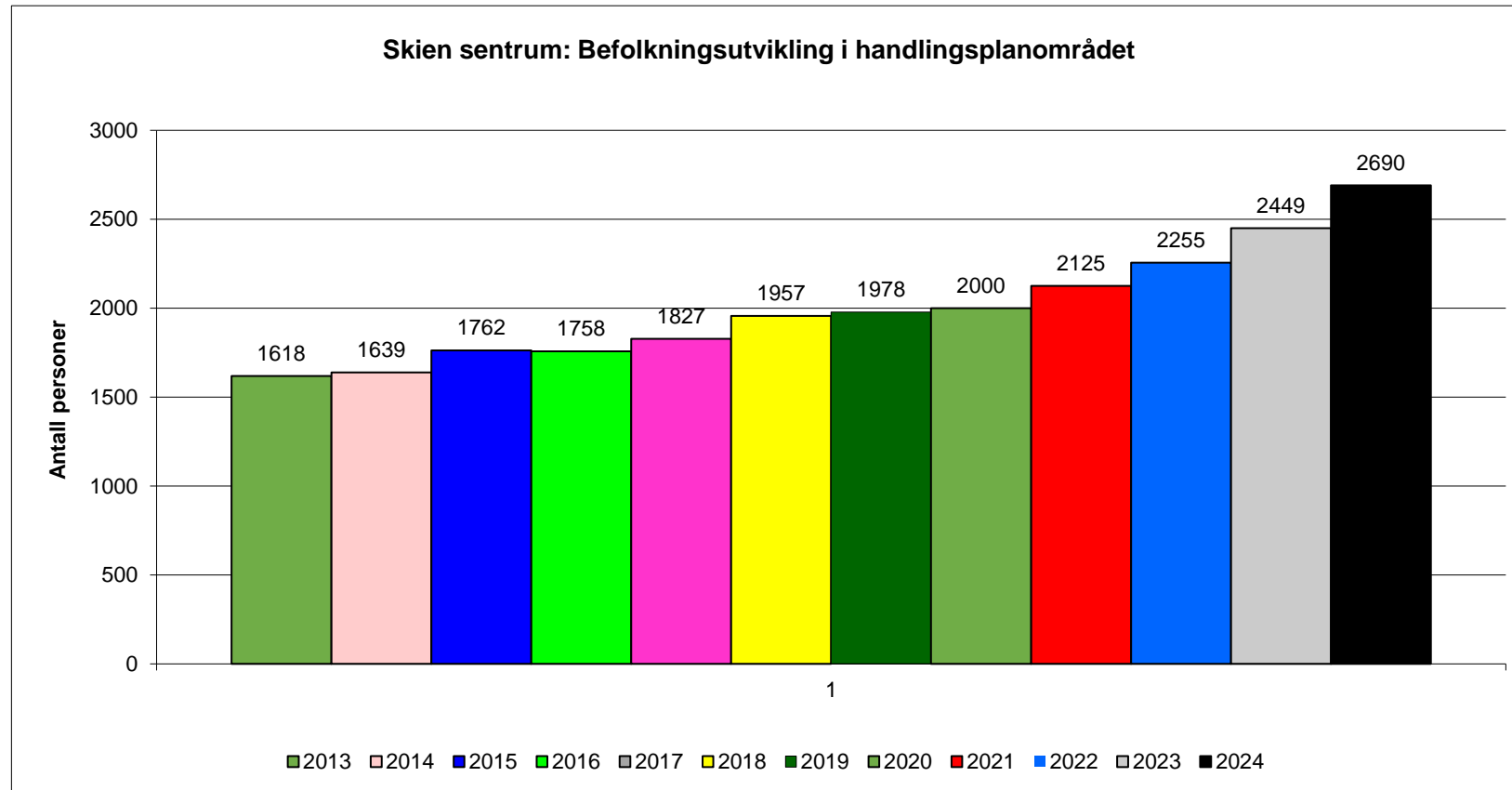

Det bygges.....
Anlegget står ferdig til sommeren

GANG- OG SYKKELVEI I KVERNDALEN

FLERE SOM BOR I SENTRUM

HVA HAR BYPAKKA GITT?

- Tro på sentrum
- Viser at det er mulig å løfte komplekse prosjekter
- Investeringer som smitter
- Mulighet til å bygge nye løsninger i gammel by
- Binder byen sammen
- Muligheter for samarbeid
- Viser at vi har et stort potensialet

VI KAN IKKE STOPPE NÅ - NY BYPAKKE 2025

- Ny finansiering
- Nye prosjekter
- Flere muligheter
- Styrker byutviklingen

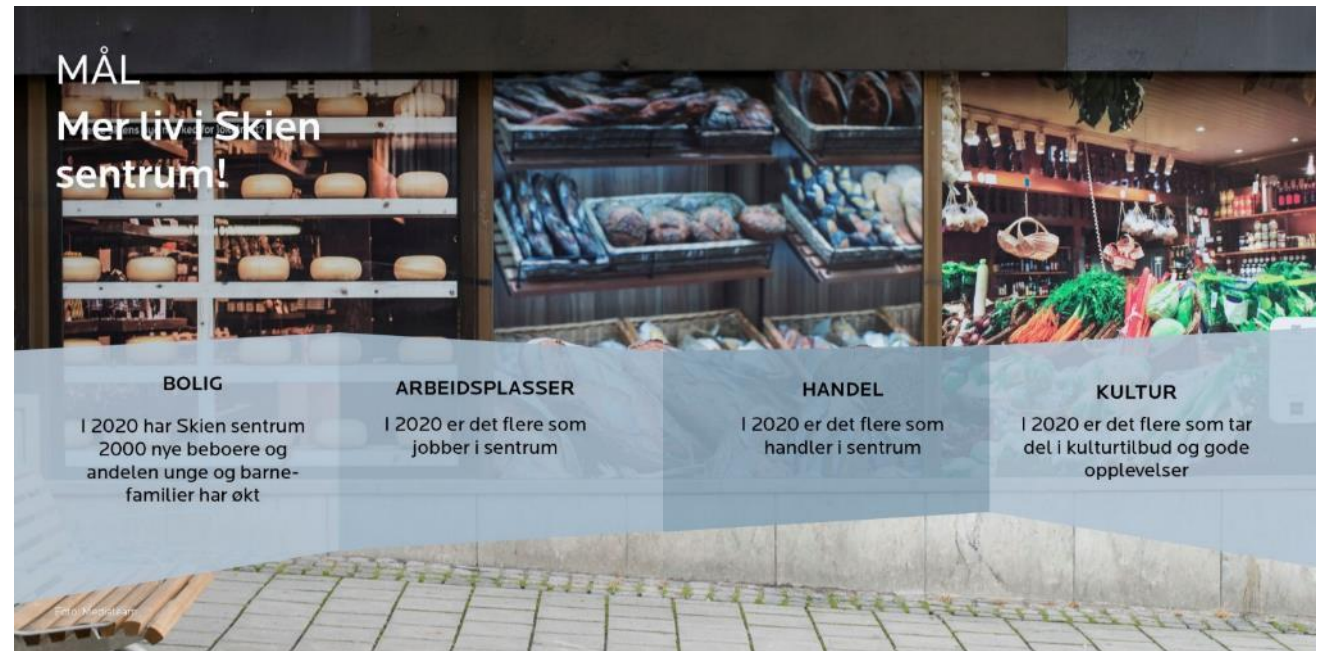

SKIEN 2030

Det skjer mye i Skien om dagen.....

- Vi må tenke nytt om sentrum
- Legge til rette for ringvirkninger
- Ny sentrumsplan legger rammer
- Hvordan få flere arbeidsplasser i sentrum?
- Ny bypakke gjør det mulig å realisere

IBSENBIBLIOTEKET

Illustrasjon: Kengo Kuma

TORGGATA

BRYGGEVANNET RUNDT

SKIEN BRYGGE

TOGSTOPP - KNUTEPUNKT

PROSJEKTER SOM SKAL GJENNOMFØRES TIDLIG I FASE 2: 2026-2027

Skiens prosjekter:

- Trommedalsvegen
- Hoppestadvegen
- Torggata, Telemarksgata og rådhusplassen
- Kverndalen 2
- Marensro/Lunde
- Eilert Sundts gate
- Tverrforbindelser fra fv. 32 til Bryggevannet

HVA GJØR EN BY ATTRAKTIV?

Gater

Smug

Torg

...og det hele foregår under åpen himmel

..liv i gatene

..serveringsplasser

..oppholdsarealer

..fotgjengervennlig

..grønt og trær

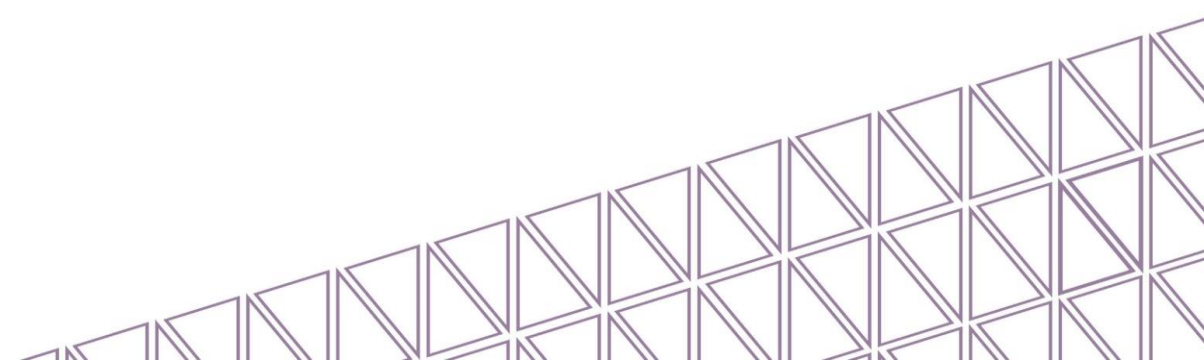
...butikker som henvender seg til gata

...historiske kvaliteter og særpreg

David Ramslien

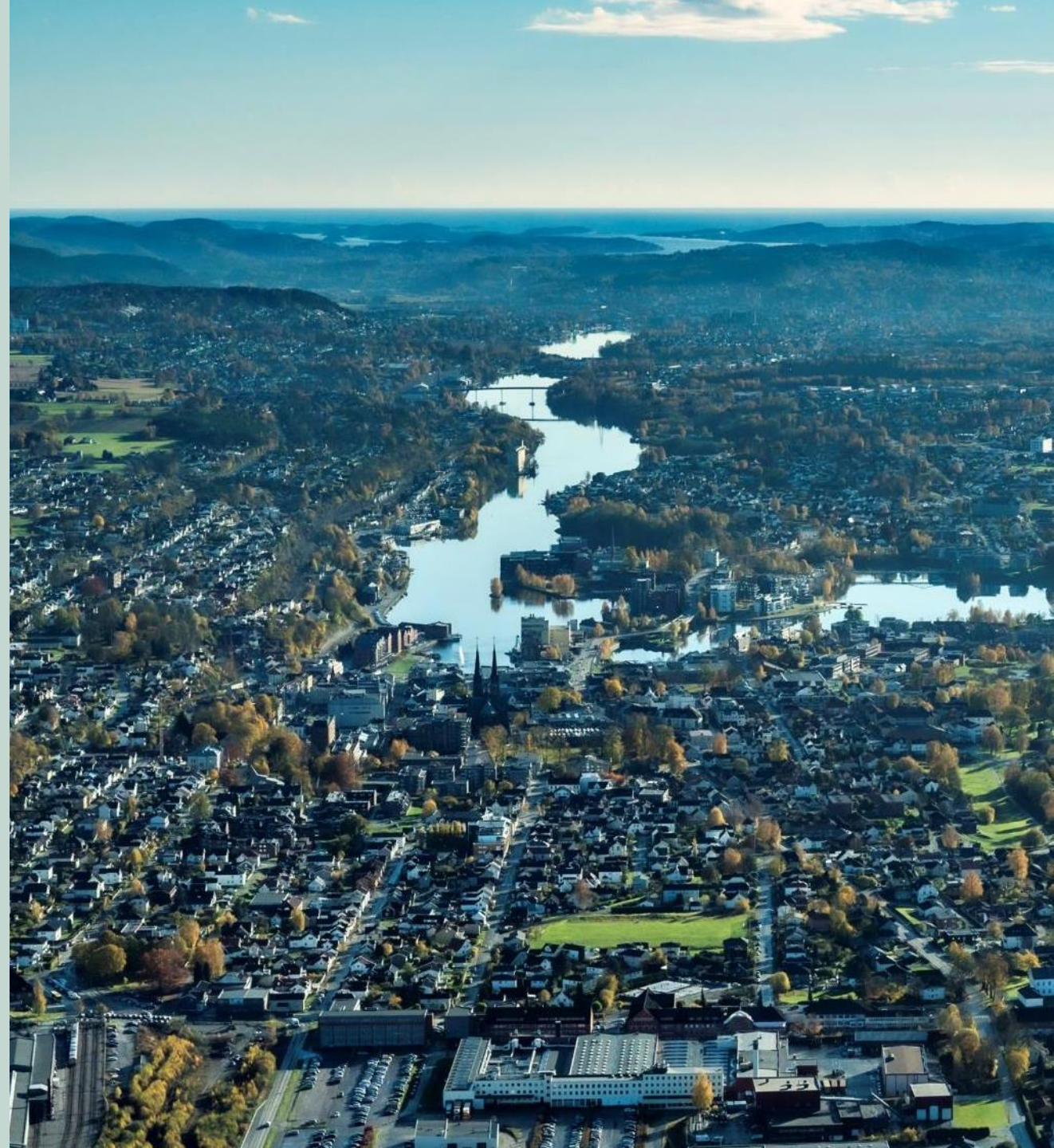
Bypakkekoordinator, Statens Vegvesen

Hvorfor er nullvekstmålet viktig for Grenland?

1. Møte dagens og fremtidens
areal-, transport-
og miljøutfordringer
2. Få større økonomisk
handlingsrom

David Ramslien, Statens Vegvesen

«Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange».

Hensikten med nullvekstmålet

- Oppfylle klimamål
- Bedre framkommelighet
- Bedre folkehelse
- Mer attraktive byer

Hvor stort er problemet?

Vi har klart nullvekstmålet så langt, men...

Grenland har høy bilbruk, og uten Bypakke Grenland fase 2 er trafikken forventet å øke kraftig:

- Trafikken totalt i byområdet vil øke med over 10% fram mot 2030 uten bommer
- På de mest belastede vegene øker trafikken i dagens bompunkt enda mer.

Trafikkveksten vil gi:

Høyere klimagassutslipp

Dårligere framkommelighet

- Kø koster næringslivet penger

Økt støy og støv-forurensning

- Større helsemessige utfordringer
- Økt asfalt- og dekkslitasje gir mer mikroplast i naturen og økt forurensning fra kjemikalier, oljer og tungmetaller.

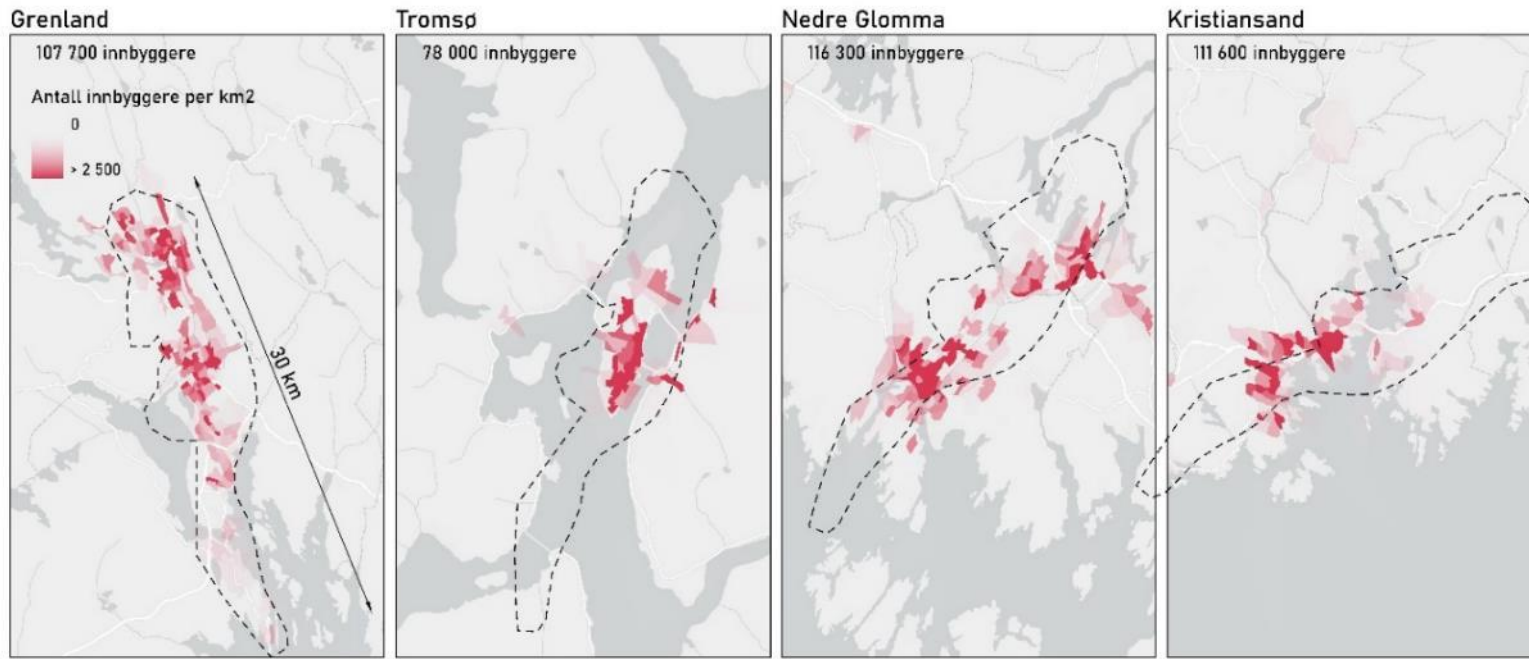

Spredt arealbruk med lav befolkningstetthet forsterker utfordringene i Grenland

Utflytende arealbruk og lav befolkningstetthet

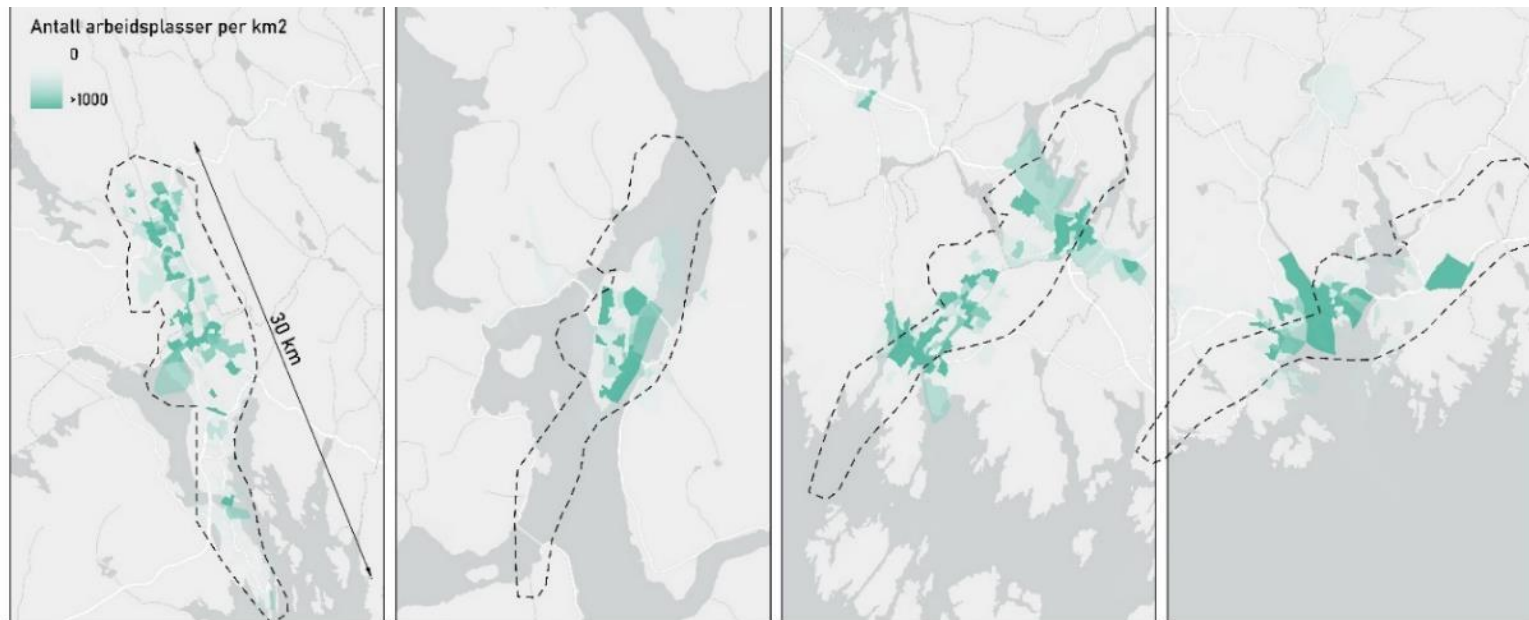
- skaper bilbasert transportmønster og vaner
- gjør det vanskelig å utvikle et konkurransedyktig kollektivtilbud
- er kostbart for samfunnet
- har uheldige virkninger for helse, miljø og klima.

Befolkning basert på SSB (2020)
Norconsult

0 2 4 8 12 16 Kilometers

Arbeidsplasser basert på SSB (2020)
Norconsult

0 2 4 8 12 16 Kilometers

Befolkningstettheten og arbeidsplassetettheten i Grenland er lavere enn i andre sammenlignbare byområder.

Figurene viser befolkningstetthet og arbeidsplassetetthet i Grenland, Tromsø, Nedre Glomma og Kristiansand. Samme skala i alle bilder. Basert på SSB-data 2020. Stiplede linje: Omriss av tettbebyggelsen i Grenland

Nullvekstmålet peker på to viktige suksessfaktorer

Vi må lykkes med:

1. Forpliktende arealpolitikk som gir en effektiv arealbruk
2. Å stimulere flere til å reise med buss, sykle eller gå

Nullvekst i trafikken gir statlige midler til transport og byutvikling

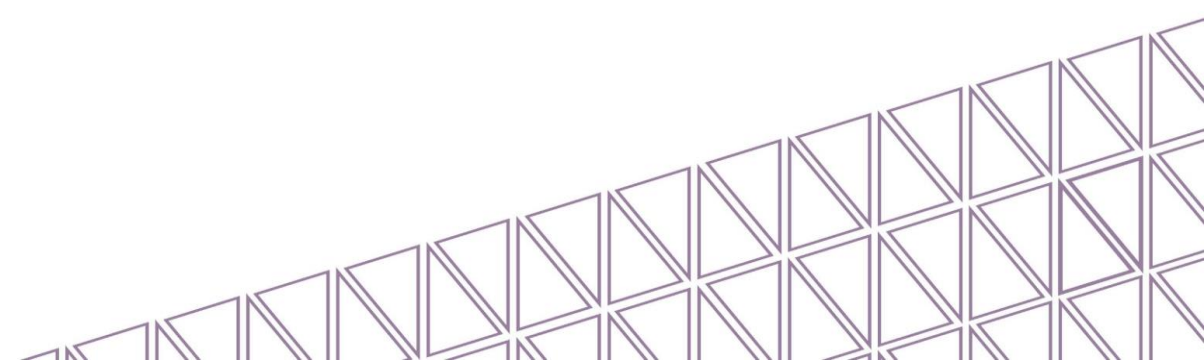
Byvekstavtaler som virkemiddel

- Et av de viktigste klimatiltakene
- Samhandlingsarena for felles styring og prioriteringer
- Omfatter både areal- og transporttiltak
- Avtaler på 10 år gir forutsigbarhet
- **For å nå Norges klima- og miljømål må vi lykkes i byene!**

Jan-Arne Hunnestad

Kommuneoverlege, Porsgrunn Kommune

PORSGRUNN KOMMUNE

Folkehelse og bypakke

Kommuneoverlege Jan-Arne Hunnestad

Agenda

Kort om folkehelse

Kort om folkehelsen i Grenland

Kort om veitrafikk og folkehelse

Kort om folkehelsetiltak

PORSGRUNN KOMMUNE

Folkehelse

Helse og trivsel i befolkningen

Folkehelsearbeid handler om å fremme helse og trivsel og dermed forebygge sykdommer eller forverring av sykdommer

Enkelt sagt skal vi planlegge samfunnet slik at innbyggerne både kan og vil ta de små og store beslutningene i hverdagen som bidrar til et sunnere og bedre liv

Oversikt over folkehelsen

Folkehelseloven pålegger kommuner og fylkeskommuner å holde oversikt over folkehelsen og utarbeide tiltak for å bedre den.

Ingen plan eller tiltak uten at man tenker folkehelse og har særlig fokus på problemområder

I Grenland har vi de nasjonale trendene og noe helt særegent

Nasjonale trender

- Aldrende befolkning
- Sosioøkonomiske forskjeller i sykdommer og levealder
- De fleste av oss vil dø av en sykdom som kan forebygges (eller utsettes)
- Oppblomstring av psykiske symptomer og sykdom i befolkningen, mest hos de unge
- Mer ensomhet

Folkehelse

Nasjonalt

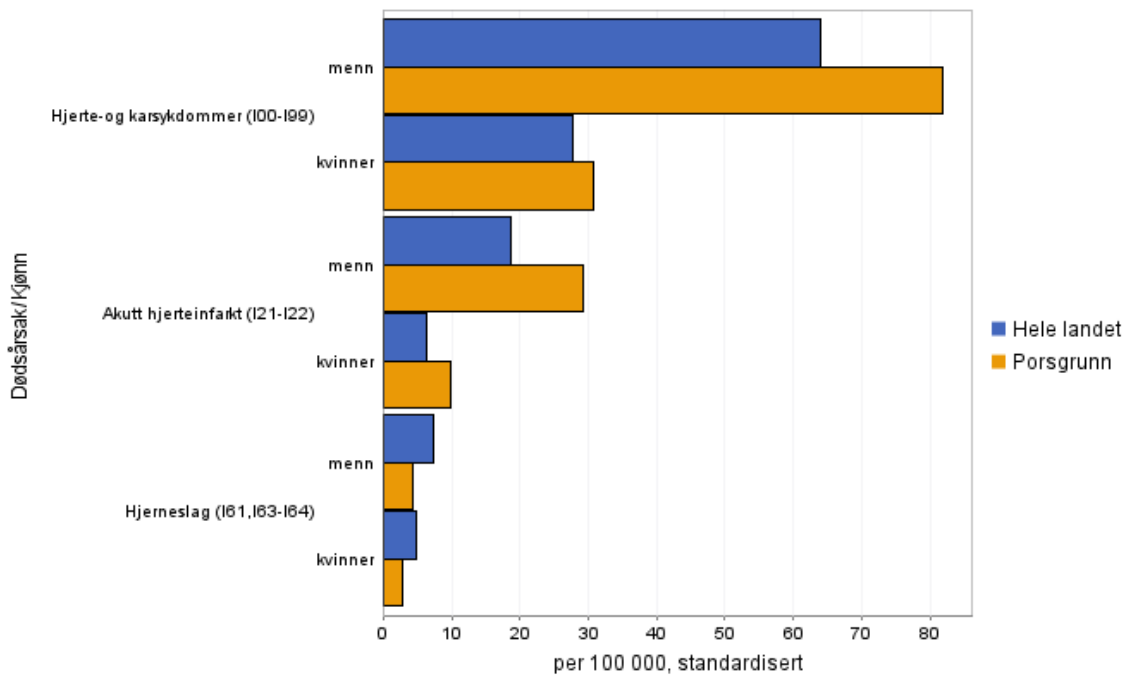
- Aldrende befolkning
- Sosioøkonomiske forskjeller i sykdommer og levealder
- De fleste av oss vil dø av en sykdom som kan forebygges (eller utsettes)
- Oppblomstring av psykiske symptomer og sykdom i befolkningen, mest hos de unge
- Mer ensomhet

Grenland

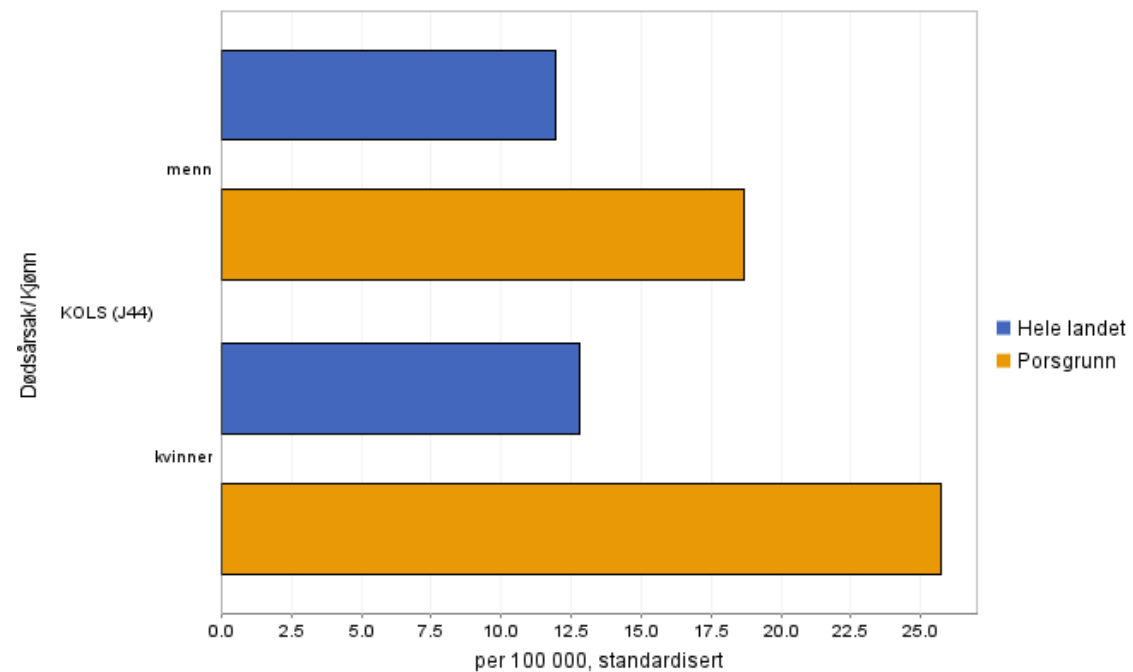
- 20 % flere over 80 år, og færre under 18 år
- 1 år kortere levealder i Grenland og ½ år større sosioøkonomisk forskjell i levealder
- Vi fortsetter å dø tidlig av sykdommer som er sterkt redusert i resten av landet
- Fastlegene registrerer 17 % flere med symptomer enn nasjonalt
- 47,5 % av de over 75 år og 27,3 % av alle voksne bor alene

Grunner til kortere levealder, som kan måles (FHI)

Akutt hjerteinfarkt

Kols

Kjente faktorer for hjerteinfarkt og kols

Hjerteinfarkt

- Arv
- Røyking
- Stillesitting
- Kosthold
- Støy
- **Svevestøv**

Kols

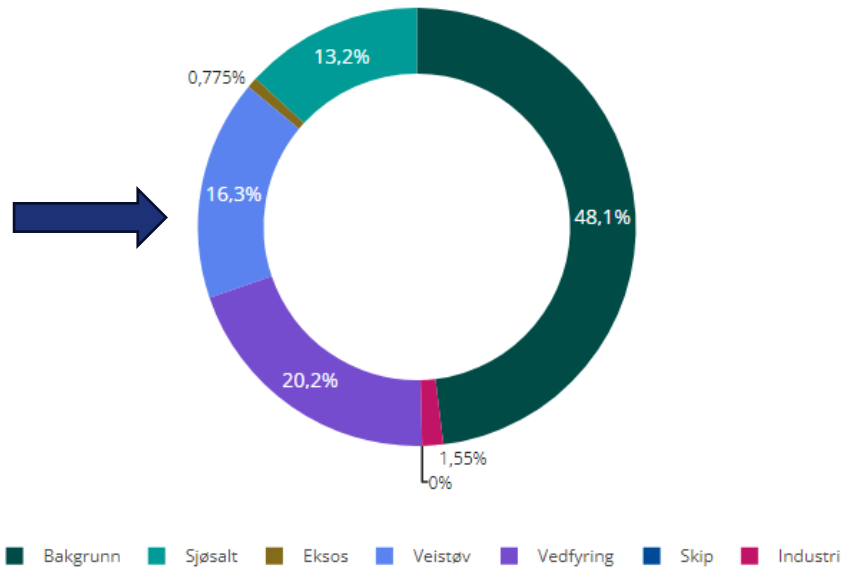
- Arv
- Røyking
- Asbest
- Stillesitting
- **Svevestøv**

Kilder til svevestøv (miljødirektoratet)

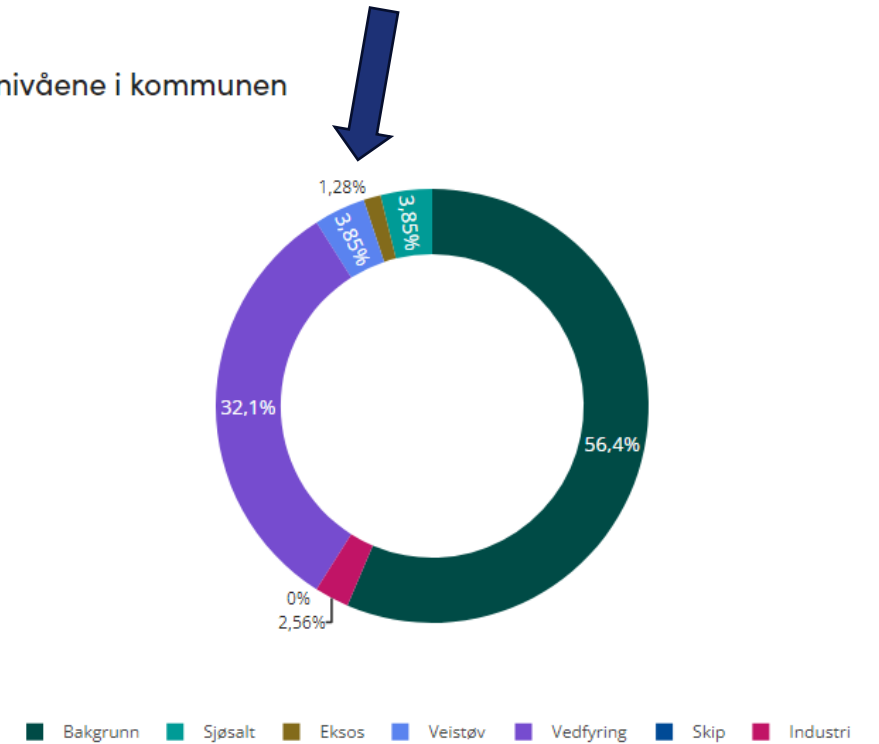
PM10

Kildebidrag til PM₁₀-nivåene i kommunen

PM2,5

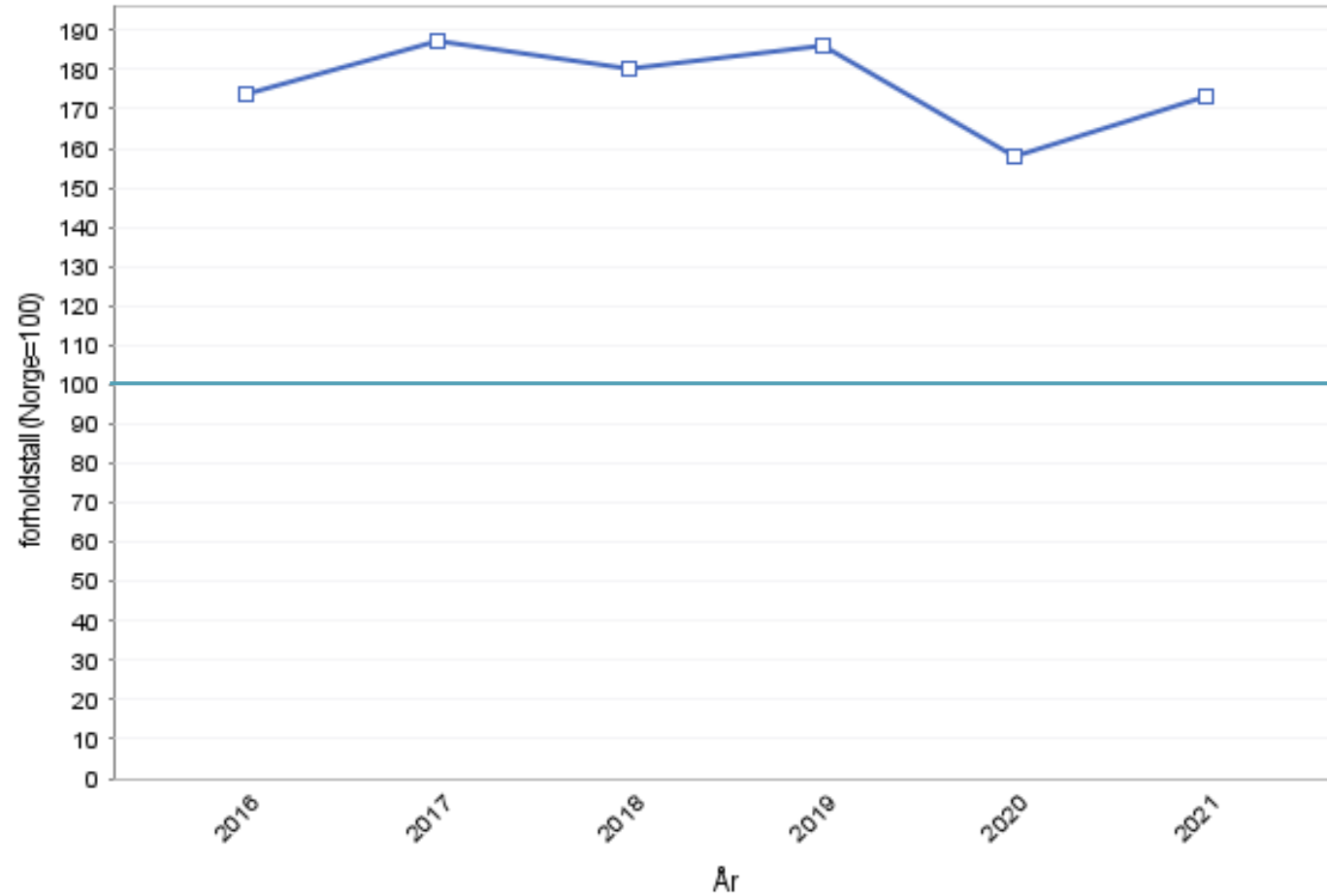
Kildebidrag til PM_{2,5}-nivåene i kommunen

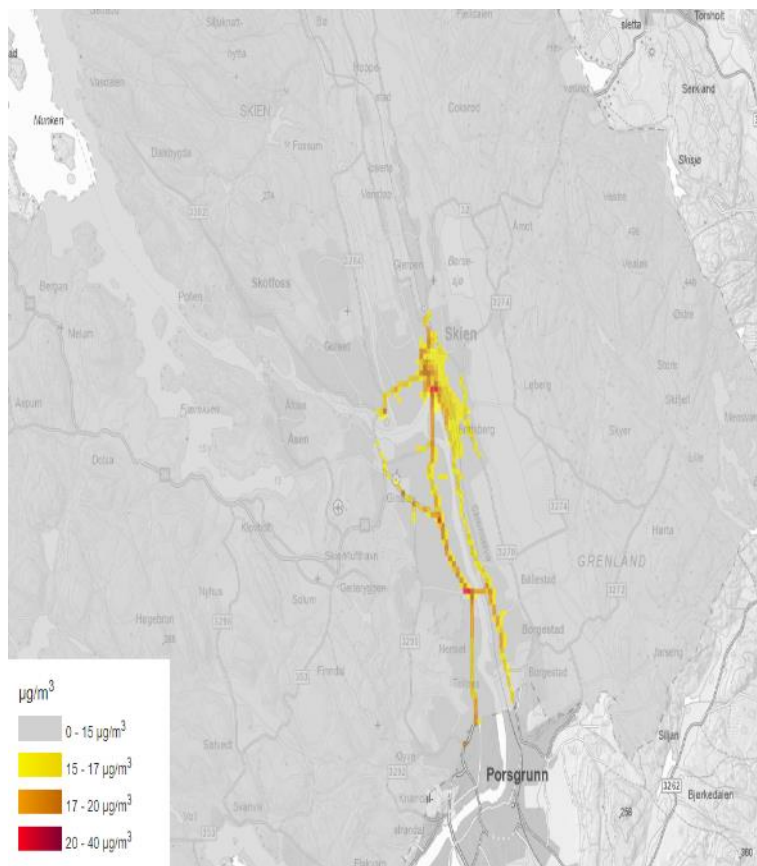
Svevestøv i Grenland vs Norge

forholdstall (Norge=100)

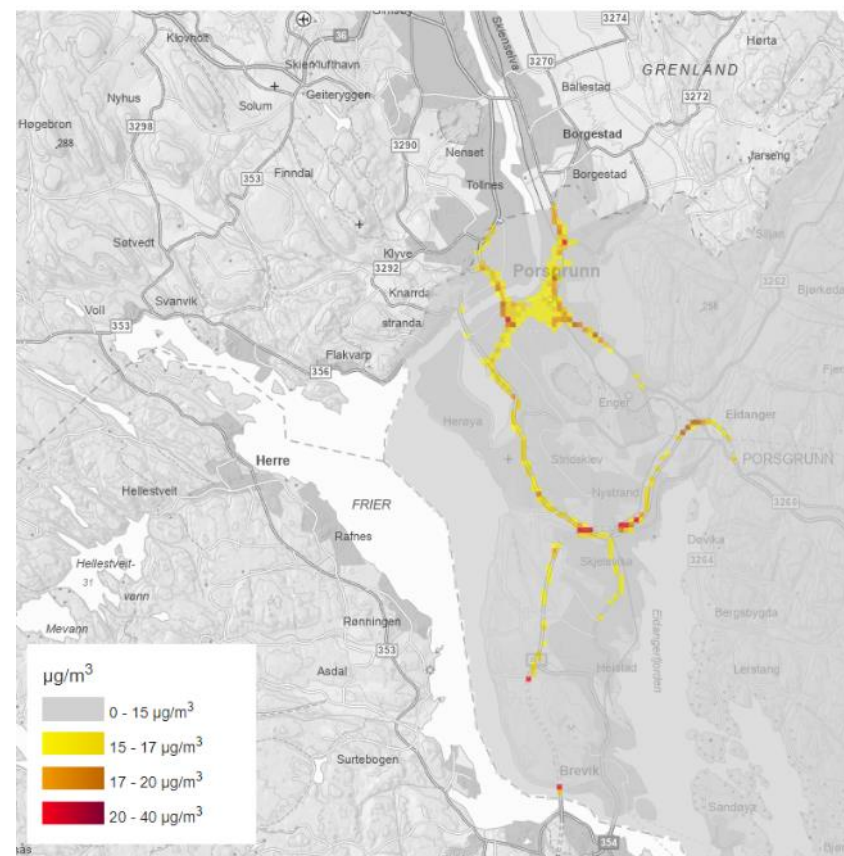

PM10 svevestøv gjennomsnitt 2018-2022 (Miljødir)

Skien

Porsgrunn

Folkehelseiltak (Regjeringen)

- Redusere sosiale forskjeller i helse
- Redusere geografiske forskjeller i helse
- Stimulere til gode levevaner og helseatferd
- Verne mot helsetrusler og legge til rette for sunt miljø

Bypakke og folkehelse

Mer bruk av kollektivtrafikk, gange og sykling gir bedre folkehelse

Mindre biltrafikk gir mindre forurensning og svevestøv

Mer attraktive byrom gir mer hverdagsaktivitet

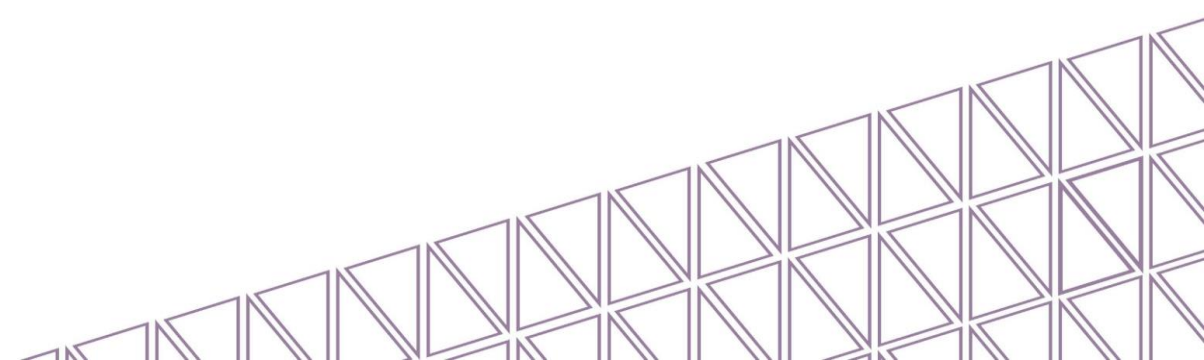
Nå bygges fremtidens Grenland!

Bystrategi Grenland er et samarbeid mellom Telemark fylkeskommune, Skien kommune, Porsgrunn kommune, Siljan kommune, Bamble kommune, Jernbanedirektoratet, Statens vegvesen og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Bård Stranheim

CEO Powered By Telemark

Industri og teknologibedriftene omfavner **bypakka**

Sokelys

BYPAKKE
Av Bjørn Strarheim,
daglig leder, Powered by
Telemark

De fleste av oss liker pakket Et synonym er «presanger». Ofte pakket inn så den skal skape lyst og nysgjerrighet. Gir du din kjære en badevekt er det imidlertid ikke sikkert smilet er like bredt etter åpning, uansett hvor velmennt den er. Bypakke Grenland II er for mange en innpakket badevekt. Den indikerer at noe er som det ikke bør være. Et hint om å slanke seg?

DETER en korrekt beskrivelse av trafikken i Grenland! Vi må slankes! Medlemmene i Powered by Telemark representerer over 6000 ansatte i 120 medlemsbedrifter. Vi kan gjøre en forskjell. Vi vil gjøre en forskjell ved å ta ansvar for egne valg, bokstavelig talt.

BYPAKKA FOR dummiens? Først legger du og jeg penger i bommen som kommunene og fylkeskommunen må matche med 25 øre per krone du og jeg bruker. Dette gir grunnlag for investeringer i vegnettet på 3,5 MRD NOK og i tillegg muligheten for søke om ekstra midler fra staten. I første bypakke, siden 2013, har staten bidratt med ca 800 MNOK til Grenland siden vi så langt har nådd målet om nullvekst i personbiltrafikken. Grenland er så heldig å være en av ni regioner i Norge som er prioritert til slike statlige presanger, men vi må

gjøre vårt. Med Bypakke fase II har vi muligheten til å få en omfattende byvekstavtale med staten som kan brukes til å lage en mer attraktiv region som gjør det lettere å få tak i kompetansen vi trenger. Her ligger det muligheter for milliarder, som kan brukes på andre tiltak enn det bompengene kan brukes til - som for eksempel nytt togstopp sentralt i Skien. Mulige investeringer i et mer attraktivt Grenland de neste 10 årene beløper seg til størrelsesorden 100.000NOK pr person i yrkesaktiv alder.

KLYNGEN POWERED by Telemark har laget et veikart for å fjerne alle punktutslipp fra industrien. Dette handler om direkte utslipp, kalt «scope 1» i EU. Industrien vår har det største ansvaret for å nå regjeringens mål om 55% reduksjon innen 2030. «Lykkes vi ikke i Grenland, lykkes vi ikke med det grønne skiftet» uttalte statsminister Jonas Gahr Støre ved forrige stortingsvalg. For å lykkes trenger vi en rekke tiltak som krever politisk vilje. Og vi er avhengig av industrielle eiere med ambisjoner om å

ligge foran sine konkurrenter. Slike eiere har vi, og det gjør det mulig å samle regionen bak visjonen «Vi skaper klodens første klimapositive industriregion».

DET LIGGER implisitt i denne visjonen at vi som region sammen bidrar til å fjerne øvrig utslipp - det som i EU-sammenheng kalles scope 2 og 3. Utslipp fra energi, innkjøpte varer og transport m.m. Her kommer du og jeg inn! Hvilke valg vi gjør i hverdagen. Derfor utfordrer klyngen seg selv og ansatte i medlemsbedriftene: Hva kan vi gjøre som enkeltindivider?

SKAL BYPAKKE Grenland II og en byvekstavtale med staten bli en realitet, må du og jeg bidra til å løse trafikk-floken. Det betyr at de av oss som må bruke bil bidrar med bompenger i bypakka, men samtidig må vi velge bort bilen oftere enn i dag for å sikre nullvekstmålet i trafikken. Den største insentivordningen vi kjenner til står på spill. Hvis våre politikere velger å bidra med sitt, hjelper det likevel lite om ikke du

og jeg gjør vårt. Derfor oppfordrer vi alle våre ansatte å droppe bilen til jobb minst en dag i uka. Det betyr minst 20% reduksjon av jobb-kjøring.

MONNER DET? Vi har bedt transportøkonomer beregne konsekvensen av dette. Om kun Herøya-ansatte var med på dette tiltaket ville bidraget til trafikkreduksjon i hele Grenland være svært merkbart. En total reduksjon i Grenland på nærmere en halv prosent. Før vi med hele klyngens medlemsmasse er det ikke utenkelig at det betyr at det er utslagsgivende om vi når det statlige nullvekstmålet i årene framover eller ikke!

VISOM er opptatt av næringslivet i regionen bekymrer oss over manglende kapasitet til å ta unna trafikken på veiene. Det hindrer fremkommelighet i rushtid, og dermed konkurransevnen til næringslivet. Tjenester blir dyrere. Tapte arbeidstid øker. Men også klima tapet!

PARTENE I Bypakke Grenland har prioritert å bruke statlige belønningsmidler til å lage et fordelsprogram for å motivere ansatte til å gå, sykle eller ta bussen i reiser til og fra jobb. «Fus» heter programmet. Klyngens medlemmer er allerede i dialog om deltakelse i Fus.

BYTTER DU bilen med offentlig transport er du så heldig å bo i en region med et av landets rimeligste busstilbud. Sylder du er du så heldig å få en helseeffekt på kjøpet. Mange av våre medlemsansatte har derimot lite egnet kollektivtilbud fordi fabrikkene ligger utenfor busstretolinjene og knutepunktene. Dermed også lenger reiseavstand enn de fleste går eller sykler. Her har andre regioner lykkes med å mobilisere til kollektivkjøring. Dette gjorde mange av våre fabrikkarbeidere tidligere, i såkalte kjørelag. Nå finnes gode digitale løsninger for å gjøre dette enklere. «Nabogør» er en slik app du kan laste ned i dag. Med tilstrekkelig mange brukere vil du kunne tjene penger på å ta med folk på veien til jobb, og du kan bidra til å nå målet om 20% reduksjon i jobb-kjøring, bedre framkommelighet på vegnettet og en mer klimavennlig og attraktiv byregion. Det finnes bare gode grunner å finne din måte å bidra på. Kanskje vil du se effekten på badevekta også?

Industrien omfavner bypakka

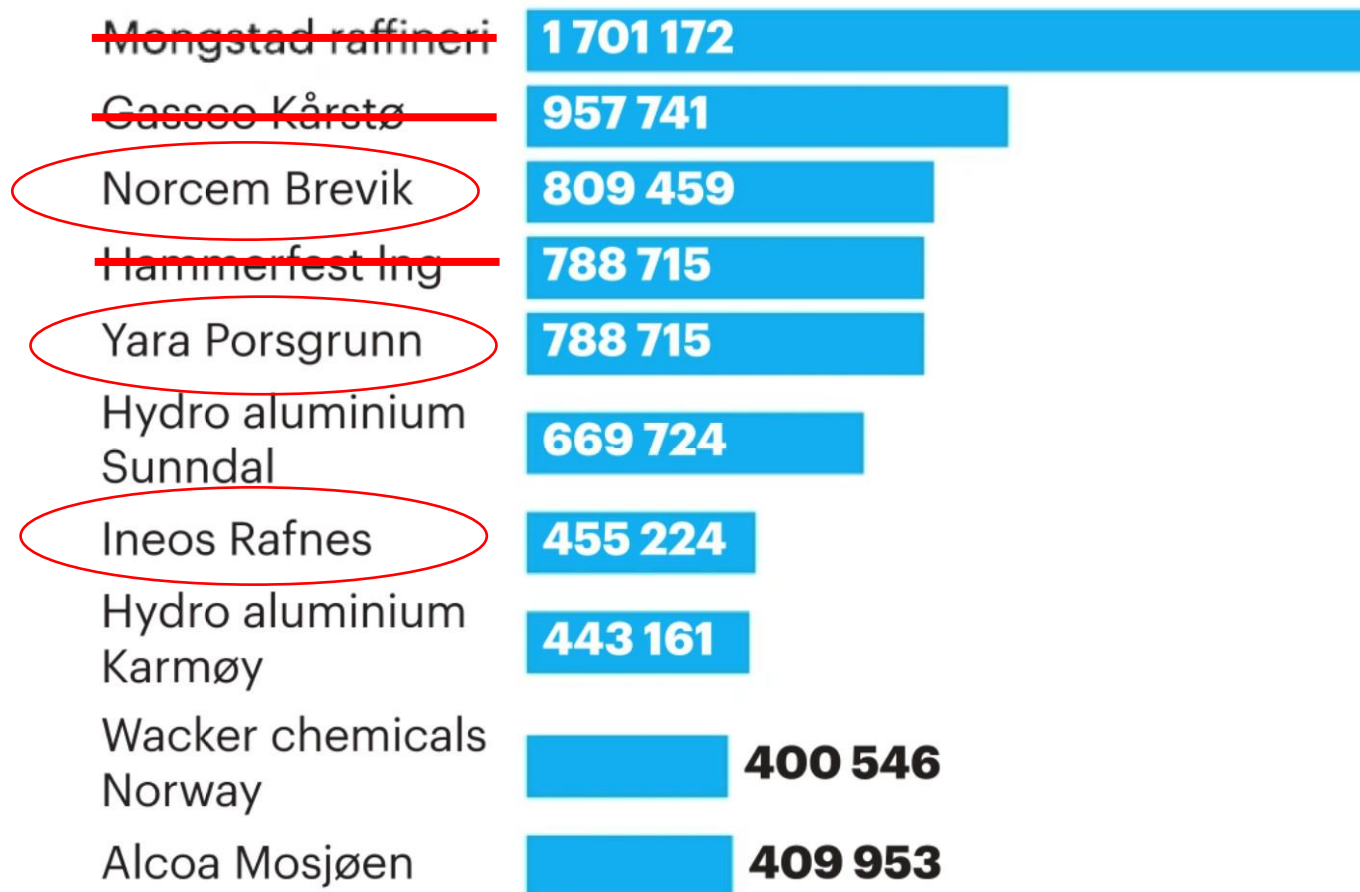
Industribedriftene i Grenland støtter Bypakke Grenland II fordi den gir mulighet for investeringer i infrastruktur og grønn omstilling.

En presang!

Bypakke Grenland er en gave til Grenlandsregionen som indikerer at trafikksituasjonen må forbedres. Medlemsbedriftene i Powered by Telemark kan bidra til å løse trafikkproblemene og nå nullvekstmålet.

Disse bedriftene slipper ut mest CO₂

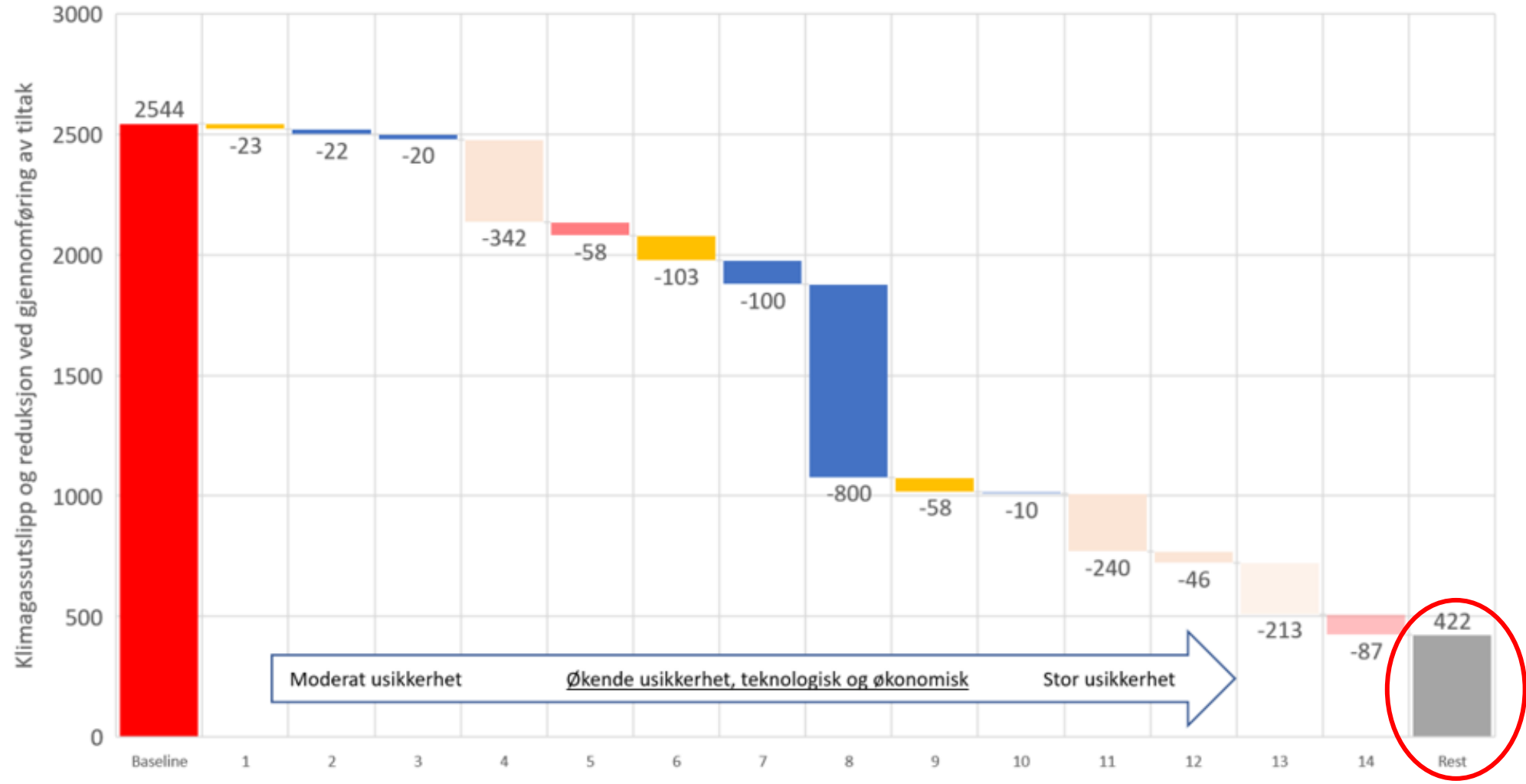
Utslipp fra landbasert industri, målt i tonn CO₂-ekvivalenter. Tall fra 2020.

Kilde: Miljødirektoratet

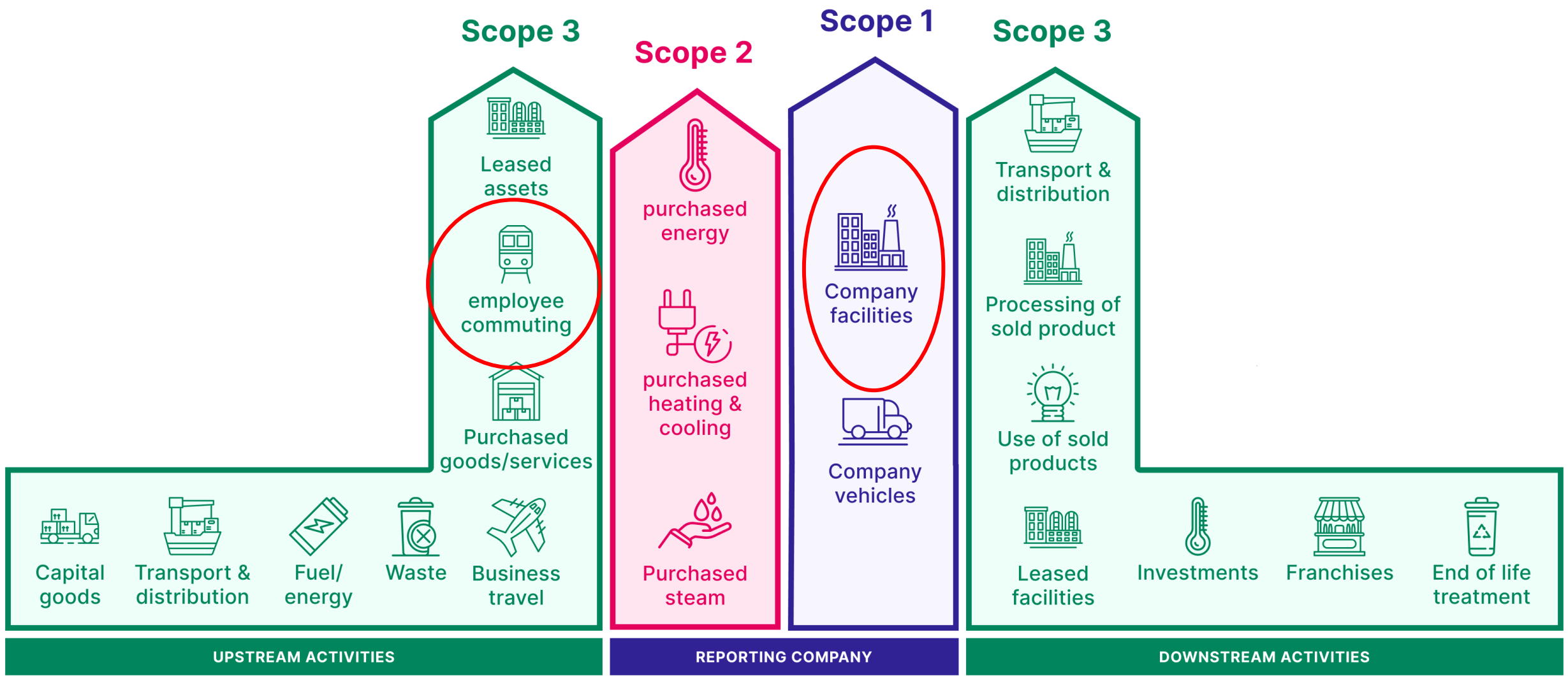
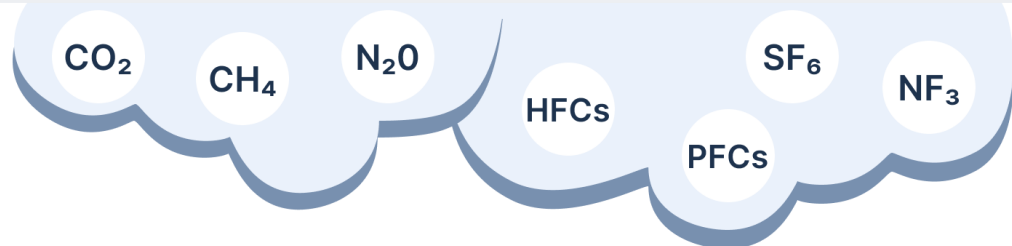
Vi skaper klodens første klimapositive industriregion

Oppdatert 2022
Effekt av tiltak
[kt CO₂-ekv.]

EU's scope 1, 2 og 3

“Lykkes vi ikke i Grenland, lykkes vi ikke med det grønne skiftet.”

STATSMINISTER JONAS GAHR STØRE

Vår region har det største ansvaret for å nå regjeringens mål om 55% reduksjon innen 2030.

Vi skaper klodens første klimapositive region

Hva kan oppnås?

Bypakke Grenland gir store muligheter for investeringer som kan gi Grenland bedre infrastruktur og gjøre regionen mer attraktiv.

Investeringer for 100 000 kr per innbygger de neste 10 år

Bypakken muliggjør store investeringer i infrastruktur som kan komme hver innbygger i Grenland til gode

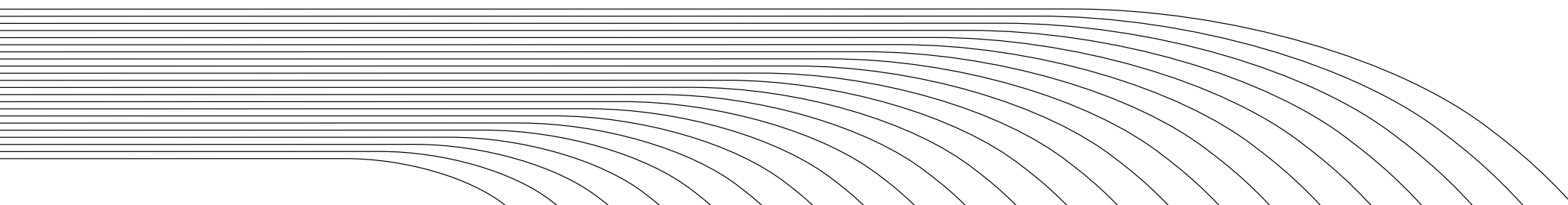
Bedre veier og kollektivtransport

Investeringene kan brukes til å forbedre veinettet og kollektivtilbudet

Et mer attraktivt Grenland

Investeringene kan gjøre Grenland til en mer attraktiv region å bo og jobbe i

Hva kan du bidra med?

- **20% redusert bilbruk til jobb**

Dropp bilen til jobb én dag i uka. Dette kan redusere trafikk og klimautslipp.

- **Delta i Fus-programmet**

Benytt deg av fordelsordningen for å gå, sykle eller ta buss til jobb.

- **Bruk kollektivtransport**

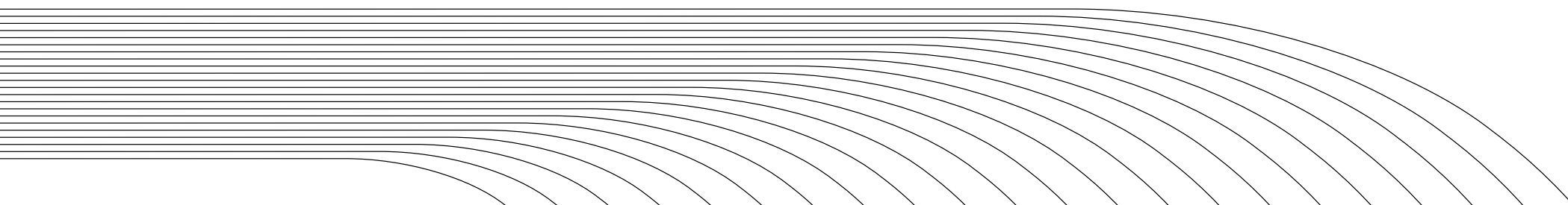
Bytt ut bilen med buss for å redusere utslipp.

- **Sykle til jobb**

Sykling gir både helsegevinst og reduserte utslipp.

- **Delta i kompiskjøring**

Bruk app'en **Nabogo** til å kjøre sammen med kollegaer.

Oppsummering

Bypakke Grenland gir store muligheter

Med 3,5 mrd i investeringer i veinett kan vi få bedre fremkommelighet og et mer attraktivt Grenland

Forutsetter statlige midler og nullvekst i trafikk

Bypakka forplikter kommuner og fylke. Vi må bidra ved å redusere bilbruk.

Industrien tar ansvar for egne utslipp

Visjonen er å bli verdens første klimapositive industriregion.

Innbyggere må ta ansvar for transport

Vi må velge sykkel, gange eller kollektiv i hverdagen for å nå nullvekst i trafikk.

Tiltak som Fus og Nabogo kan hjelpe

Rabatterte kollektivbilletter og samkjøring gjør det lettere å velge miljøvennlig.

Sammen kan vi skape en bedre region

Industri og innbyggere må dra lasset sammen for å lykkes.

Takk for meg!

5. mars 2024

Bård Stranheim, daglig leder
baard@poweredbytelemark.no
Tlf. +47 908 85 035

Bildebruk: Bilder tatt på GNFs arrangementer kan publiseres på sosiale medier, eller i vårt medlemsblad. Du kan gi oss beskjed hvis du ikke ønsker dette for eget vedkommende.

140 ÅR
1884 - 2024

**GRENLAND
NÆRINGSFORENING**
GRENLAND CHAMBER OF COMMERCE

Vi samler Grenlands næringsliv

Hovedsamarbeidspartnere 2024

ADVOKATFIRMAET
 EUROJURIS
TELEMARK

SpareBank
SØRØST-NORGE

Der beslutningstagerer møtes!

Medlemsmøtene er en attraktiv møteplass for næringslivet i Grenland
– et sted for nettverksbygging og nye samarbeid.